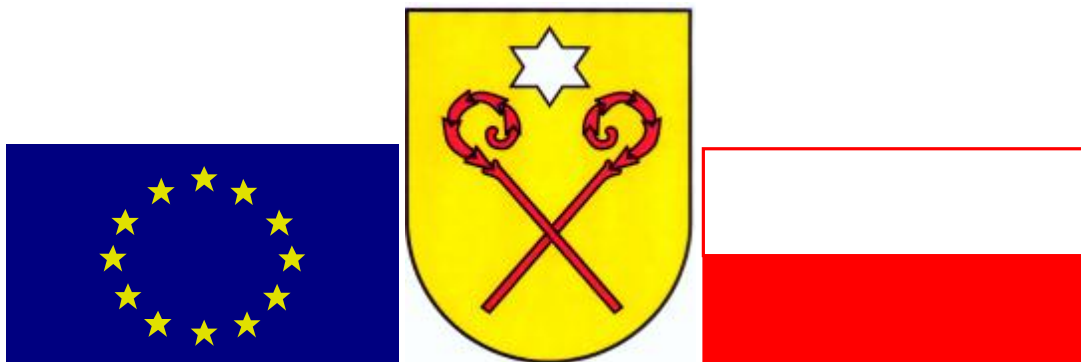

Załącznik
do Uchwały nr XIII/85/07
z dnia 21 grudnia 2007 roku
Rady Gminy w Górzycy

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY GÓRZYCA

Górzycy, grudzień 2007r

Wprowadzenie	3
I. Teren realizacji Planu Rozwoju Lokalnego	4
2. Diagnoza społeczno-gospodarcza	5
2.1. Infrastruktura społeczna.	5
2.1.1. Analiza demograficzna.	5
2.1.2. Analiza rynku pracy i bezrobocia.	6
2.1.3. Pomoc społeczna.	7
2.1.4. Oświata i nauka.	8
2.1.5. Kultura i sztuka.	10
2.1.6. Turystyka i sport.	11
2.1.7. Bezpieczeństwo mieszkańców powiatu.	13
2.2. Infrastruktura techniczna.	15
2.2.1. Drogownictwo.....	15
2.2.2. Elektroenergetyka.	16
2.2.3. Gazownictwo.	16
2.2.4. Ciepłownictwo.	17
2.2.5. Telekomunikacja.	17
2.2.6. Zaopatrzenie w wodę.	17
2.3. Charakterystyka rolnictwa.	19
2.1. Struktura organizacyjna rolnictwa i użytków rolnych.....	19
2.2. Produkcja roślinna.....	21
2.3. Produkcja zwierzęca	24
2.4. Środowisko przyrodnicze i zasoby naturalne gminy	26
2.4.1. Warunki klimatyczne.	26
2.4.2. Bogactwa naturalne.	27
3. Planowane projekty na lata 2007-2013 w świetle LRPO i innych programów	28
4. Powiązanie projektów ze strategicznymi dokumentami rozwoju Gminy Górzycy, powiatu, województwa i kraju.	32
4.1. Tabela powiązań projektów z aktualnymi dokumentami programowymi.	34
4.2. Powiązanie Projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.	36
5. Wybrane wskaźniki monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Górzycy	37
6. Plan finansowy i źródła finansowania projektów na lata 2008-2014	41
7. System wdrażania.	42
7.1. Instytucja Zarządzająca Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Górzycy.....	42
7.2. Instytucja wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego.	42
8. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej	43
9. Literatura	45

Wprowadzenie.

Dzięki poszerzeniu Unii Europejskiej o nowe kraje w roku 2004 przed Gminą Górzycą powstały nowe możliwości i wyzwania, którym należy stawić czoła i wykorzystać to, co będzie możliwe.

Gmina Górzycą, dzięki konsekwentnej realizacji polityki ekorozwoju, jest rejonem o wysokiej jakości wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego. Do których niewątpliwie można zaliczyć Park Narodowy „Ujście Warty”, Park Krajobrazowy „Ujście Warty”, Rezerwat Przyrody „Pamięcin”, obszar prywatny muraw kserotermicznych „Owczarzy”. Z pewnością jest to rezultatem objęcia jest programem rozwoju i gospodarowania siecią wodociągową na terenie całej gminy i kanalizacyjną oraz gazyfikacją znacznej części gminy. Dobra praca w Celowym Związku gmin CZG12 w celu odpowiedniej gospodarki odpadami komunalnymi.

Znaczny rozwój infrastruktury technicznej przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców, a jednocześnie wpłynie na zmniejszenie uciążliwego oddziaływania na środowisko przyrodnicze i wzrośnie atrakcyjność terenów dla inwestorów.

Zakończenie, pierwszego okresu programowania 2004-2006 i rozpoczęcie się nowego okresu przewidzianego na lata 2007-2013 wskazuje na przyjęcie nowego Planu Rozwoju Lokalnego w horyzoncie czasowym do roku co najmniej 2013.

Zmiana jest podyktowana przystosowaniem istniejącego planu do nowych wytycznych i zasad programowania w ramach nowego okresu finansowania jak również wykreślenia już zrealizowanych zadań i wpisania nowych przewidzianych do realizacji w najbliższych 7 latach.

Założeniem poniższego dokumentu, jakim jest Planu Rozwoju Lokalnego dla Gminy Górzycą zostały wykorzystane istniejące już dokumenty takie jak: Strategia rozwoju Gminy Górzycą, Narodowy Plan Rozwoju, PROW, LRPO.

Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Górzycą ma charakter planistyczny i jest jednym z niezbędnych elementów w ramach procedur związanych z ubieganiem się o środki pomocowe. Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Górzycą poza analizą społeczno-gospodarczą przedstawia potrzeby oraz określa kierunki rozwoju gminy. Jest dokumentem otwartym i może ulegać zmianą wynikającym ze zmiany przepisów, nowych możliwości i nowych zadań.

I. Teren realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Terenem realizacji Planu Rozwoju Lokalnego dla Gminy Górzycy jak sama nazwa wskazuje jest terenem podlegającym jurysdykcji władz Gminy Górzycy, położonej w powiecie słubicki, w województwie lubuskim. Gmina Górzycy leży w zachodnio-północnej części powiatu słubickiego i graniczy odpowiednio: po stronie północnej z miastem Kostrzyn n/O - powiat gorzowski, po stronie północno – wschodniej z gminą Słońsk - powiat sulęciński, po stronie wschodniej z gminą Ośno Lubuskie – powiat słubicki, po stronie wschodnio - południowej z gminą Rzepin – powiat słubicki, po stronie południowej z gminą Słubice – powiat słubicki i od strony zachodniej poprzez rzekę Odre sąsiaduje z Republiką Federalną Niemiec. Podstawowe dane na temat liczby ludności, powierzchni i struktury administracyjnej gminy Górzycy przedstawia tab.

Tab.1. Podstawowe dane na temat gminy Górzycy.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość liczbo- wa
1	Powierzchnia w km ²	146
2	Liczba mieszkańców	4.296
3	Gęstość zaludnienia na km ²	29,4
4	Powierzchnia lasów km ²	27,7
5	Liczba sołectw	7
6	Liczba wsi	12

Źródło : Urząd Gminy w Górzycy

Opierając się na badaniach przeprowadzonych przez Instytut Badań nad Gospodarczym Rozwojem z Gdańska obecnego stanu i perspektyw rozwoju gospodarczego poszczególnych regionów wykazały, że największe znaczenie dla potencjalnych inwestorów ma dostępność komunikacyjna, czyli jakość i gęstość sieci dróg, bliskość i przepustowość przejść granicznych, główne linie kolejowe. Pod tym względem gmina Górzycy jest z całą pewnością gminą dobrze rokującą na rozwój gospodarczy.

Do niewątpliwych atutów zewnętrznych mających wpływ na rozwój gminy należy wymienić: położenie przygraniczne gminy jak i całego powiatu,

- Ø bliskie położenie względem przejść granicznych: Kostrzyn n/O – 12 km, Słubice – 22 km, Świecko – 35 km,
- Ø bliskość do takiej metropolii jaką jest Berlin w lini prostej 80 km
- Ø dobrze rozwinięty system komunikacyjny tj. drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe, magistrała kolejowa relacji Wrocław - Szczecin, szlaki wodne rzeka Odra i Warta,
- Ø walory przyrodnicze i turystyczne (PN. „Ujście Warty”, PK. „Ujście Warty”, Rezerwat Przyrody „Pamięcin”),
- Ø dobrze rozwinięta współpraca z partnerami zachodnimi.

2. Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy Górzycy

2.1. Infrastruktura społeczna.

2.1.1. Analiza demograficzna.

Gminę Górzycy cechuje stosunkowo niską gęstością zaludnienia tylko 29,4 osób na 1 km². W odniesieniu do powiatu gdzie mamy 47 osób na 1 km² jest to stosunkowo niewielka różnica. Odnosząc się jednak do skali kraju gdzie gęstość zaludnienia na 1 km² wynosi 124, i województwa lubuskiego 72 osoby jest to znaczna różnica. Widoczna jest znaczna migracja ludzi młodych do miasta zarówno na studia jak i za poszukiwaniem pracy i lepszych perspektyw życiowych.

W tabeli 2 obrazuje liczbę ludności w okresie ostatniego dziesięciolecia, przy czym dane na rok 2007 są aktualne na 12 grudnia 2007r.

Tab.2 Liczba ludności w ostatnim dziesięcioleciu z rozbiem na miejscowości

miejsowości	Licz- ba ludno- ści rok 1997	Licz- ba ludno- ści rok 1998	Liczba ludno- ści rok 1999	Licz- ba ludno- ści rok 2000	Licz- ba ludno- ści rok 2001	Licz- ba lud- ności rok 2002	Licz- ba ludno- ści rok 2003	Liczba ludno- ści rok 2004	Licz- ba ludno- ści rok 2005	Liczba ludno- ści rok 2006	Liczba ludności na rok 2007
Górzycy	1476	1488	1481	1476	1481	1496	1512	1484	1524	1509	1539
Czarnów	621	622	623	625	622	623	613	606	643	643	654
Żabice	607	612	616	624	617	618	620	607	605	602	586
Owczary	133	118	123	119	119	122	131	128	127	129	118
Ługi	205	200	182	182	181	179	178	176	178	182	191
Pamięcin	395	415	416	435	456	458	473	463	466	468	463
Spudłów	76	70	70	77	72	73	77	78	77	78	77
Radówek	201	200	204	213	210	205	211	200	203	202	200
Stańsk	242	239	232	237	246	244	245	241	241	236	243
Laski	224	222	218	219	213	211	215	209	210	212	216
Żabczyn	16	16	15	15	15	15	14	14	14	14	15
Chyrzyno osada	1	1	1	2	2	5	5	5	1	4	3

Źródło : Urząd Gminy w Górzycy

. Tabela 3 przedstawia liczbę ludności w gminie z podziałem na mężczyzn i kobiety. Jak wynika z tabel w gminie na 100 mężczyzn przypada 101 kobiet. Są to dane na podstawie której można wnioskować że powinien rozwijać się bardziej rynek pracy pod względem kobiecym. Podobna sytuacja ma miejsce w całym powiecie

Tab.3 Liczba kobiet i mężczyzn w gminie Górzycy.

Gmina	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet	Kobiety na 100 mężczyzn
	2007r	2007 r.	2007 r.
Górzycy	2140	2156	101

Źródło : Urząd Gminy w Górzycy

Tab. 4. Ludność według wieku i płci

	ogółem	0-14 lat	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65 lat i więcej
Ogółem	4296	827	278	738	647	583	543	119	498
M.	2140	419	178	370	348	305	297	57	175
K	2156	408	100	368	291	278	244	62	323

Źródło : Urząd Gminy w Górzycy

2.1.2. Analiza rynku pracy i bezrobocia.

Począwszy od roku, 1989 kiedy to nastąpiły znaczące przemiany polityczne i gospodarcze w naszym kraju rynek pracy w gminie Górzycy drastycznie zubożał. Przyczyną tego był fakt, że blisko 70 % społeczeństwa w wieku produkcyjnym była zatrudniona w Państwowych Gospodarstwach Rolnych bądź innych jednostkach o charakterze rolnym. Brak innych zakładów i firm spowodował pozbycie stałych dochodów przez większość z osób zatrudnionych w masowej produkcji rolnej. Zła koniunktura w rolnictwie spowodowała, że grono bezrobotnych osób sukcesywnie powiększało się o rolników indywidualnych który produkcja stała się nieopłacalna i pozbawiała ich dochodów do życia.

W roku 2003 szacunkowe bezrobocie w gminie Górzycy przekraczało 28,5 % co stanowiło 478 osób i spadło w stosunku do roku, 2002 w którym wynosiło 30,5%. Stopa bezrobocia na koniec roku 2006 w powiecie ślubickim osiągnęła 24,5% .Szczególny wpływ na to miało zmniejszenie się liczby osób czynnie zawodowo jak imigracja za pracą za granicę.

Tab. 5 Ludność faktyczna w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) na tle ogółu ludności.

Ludność faktyczna (stan w dniu 12.12.2007)			Ludność związana z rolnictwem			Udział ludności związanej z rolnictwem w ogólnej liczbie ludności		
Liczby bezwzględne						%		
Ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K
4296	2140	2156	1271	645	626	29,59	30,14	29,03

Źródło : Urząd Gminy w Górzycy

Tab.6 Struktura zatrudnienia uwzględniająca podstawowe działy.

Gminy	Pracujący w działach gospodarki narodowej				
	Ogółem	Publiczny	prywatny	Przemysł i budownictwo	Usługi
Górzycza	261	207	54	0	196

Źródło : PRL powiatu Słubickiego

2.1.3. Pomoc społeczna w gminie.

Zmiany społeczno – gospodarcze zapoczątkowane na przełomie lat 80– tych i 90 – tych ujawniły szereg problemów społecznych, którymi dotknięci są także mieszkańcy gminy Górzycza. Prowadzą one do postępującego rozwarstwienia ekonomicznego jak i wzrostu dezintegracji społecznej. W związku z tym konieczne jest przedstawienie głównych problemów społecznych nurtujących społeczność gminy oraz wskazanie przynajmniej częściowych dróg ich rozwiązania. Od 1990 roku dominującymi zjawiskami, które dezintegruje społeczność gminy Górzycza są ubóstwo i bezrobocie, które w znacznym stopniu obniżają sprawne funkcjonowanie rodziny.

Tab.7 Zestawienie ilościowe rodzin według mających pomocy - OPS Górzycza.

Lp.	Gmina	Ilość rodzin korzystających pomocy	Liczba osób w rodzinach
1	Górzycza	401	1589

Źródło : OPS Górzycza

Tab.8 Przyczyny korzystania z pomocy społecznej.

Gmina	Bezrobocie	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Bezradność	Długotrwała choroba	Alkoholizm
Górzycza	198	219	61	178	42	73

Źródło :OPS Górzycza

Bezrobocie i ubóstwo są głównymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej w gminie Górzycza.

W tabeli powyżej podane są dominujące przyczyny korzystania z pomocy społecznej. Realizacja i zabezpieczenia potrzeb pomocy społecznej należy przede wszystkim do gmin. Działalność OPS w Górzycy wspomagają ośrodki wsparcia w postaci:

Ze względu na wielkość gminy Górzycza na terenie gminy nie ma jednostek stryktu społecznych i dlatego jest istotna dobra współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej z strukturami powiatowymi:

- Ø Domy Pomocy Społecznej. Powiat słubicki nie posiada domów pomocy społecznej, dlatego też mieszkańcy powiatu słubickiego przebywają, w DPS na terenie województwa lubuskiego. W roku 2002 PCPR wystawiło 29 decyzji na mocy których umieszczono osoby w Domach Pomocy Społecznej. Z dniem 01.01.1999 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przejęło od Kuratorium Oświaty prowadzenie rodzin zastępczych. W 2002 roku na terenie powiatu słubickiego funkcjonowało 106 rodzin zastępczych, w których przebywało 145 dzieci, z czego 31 kontynuowało naukę a 20 dzieci usamodzielniało się.
- Ø Rehabilitacja społeczna. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach dysponuje środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonymi na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej. W 2002 roku dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych uzyskało 209 osób na łączną kwotę 103 784 zł. Nie udzielono dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, co związane było z brakiem środków PFRON na realizację wcześniej wspomnianego zadania. Pomoc uzyskały również osoby, które złożyły wnioski na zakup sprzętu rehabilitacyjnego (74 osoby na kwotę 48 566zł)

oraz na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (465 osób na kwotę 8 000zł). Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach dysponowało środkami finansowymi w wysokości 160 350 zł, które w całości zostały wydane.

Ø Rozwiązywanie problemów społecznych w powiecie słubickim jest kompetencją PCPR. Realizacja ich wymaga zaangażowania instytucji, które w sposób pośredni oraz bezpośredni realizują zadania pomocy społecznej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach wraz z innymi podmiotami pomocy społecznej stawia sobie za cel realizację skutecznej polityki społecznej oraz poprawy bezpieczeństwa socjalnego swoich mieszkańców. Do podmiotów, które wspomagają rozwój i wytyczają dalszy kierunek polityki społecznej w powiecie słubickim zaliczyć należy:

- Powiatową Komendę Policji
- Powiatowy Urząd Pracy
- Instytucje współpracujące z PCPR
- Organizacje pozarządowe,
- Współdziałanie i wspólny kurs polityki społecznej wyżej wspomnianych organizacji wpłynąć może na ujednoczenie, a co istotne poprawienie działań. Dotychczasowe doświadczenia i konsultacje pozwalają na wyodrębnienie najistotniejszych problemów społecznych, z którymi boryka się powiat słubickim. W celu zmniejszenia skali poziomu powyższych problemów społecznych należy wytyczyć lub usprawnić dotychczasowe założenia rozwoju pomocy społecznej w naszym regionie.

2.1.4. Oświata i nauka.

Gmina Górzycy, zgodnie z ustawą o samorządzie terytorialnym, prowadzi szkoły gimnazjalne i podstawowe.

W gminie Górzycy prowadzą działalność edukacyjno - wychowawczą cztery Szkoły Podstawowe sześcioklasowe w Górzycy, Pamięcinie, Czarnowie i Żabicach. Początek szkolnictwa powszechnego w Górzycy notuje się na rok 1946, a od 1963 oddana została do użytku nowa szkoła podstawowa. Patronem szkoły jest Władysław Broniewski poeta i autor licznych utworów. Szkoła w Czarnowie rozpoczęła swoją działalność w roku 1946 i nosi imię Kresowian. Na rok 1946 przypada rozpoczęcie nauki w Szkole Podstawowej w Pamięcinie. Od roku 1945 rozpoczęła pracę Szkoła w Żabicach i nosi imię gen. J.H. Dąbrowskiego.

Tab. 9. Stan Szkół w gminie na dzień 30.11.2007r.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli	Liczba dzieci na 1 oddział
1.	Szkoła Podstawowa im Władysława Broniewskiego w Górzycy	167	9	12,72	18,56
2.	Szkoła Podstawowa Pamięcinie	64	7	6,89	9,14
3.	Szkoła Podstawowa im. Kresowian w Czarnowie	97	7	9,83	13,86
4.	Szkoła podstawowa im. gen J.H. Dąbrowskiego w Żabicach	62	7	10,61	8,86
5.	Gimnazjum Publiczne w Górzycy	179	8	14,67	22,38
		569	38	54,72	--

Źródło : Urząd Gminy w Górzycy

Tab. 10 Szkolnictwo gimnazjalne (stan na dzień 01 września 2007 r.).

Lp.	Nazwa gimnazjum	Wykaz uczniów gimnazjum wg roczników kończących szkołę			
		2002/2003	2003/2004	2004/2005	2006/2007
1.	Publiczne Gimnazjum w Górzycy	52	74	64	203

Źródło : *Urząd Gminy w Górzycy*

Za szkolnictwo ponadgimnazjalne odpowiadają władze samorządowe w strukturach powiatu. Na terenie powiatu słubickiego przy obecnej trudnej sytuacji ogólnej w oświacie problem szkolnictwa na tym poziomie jest dobrze rozwiązany o czym może świadczyć poniższa tabela.

Tab.11 Stan szkolnictwa ponadgimnazjalnego i specjalnego na dzień 05.10.2007 r.

Lp	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba etatów pracowników pedagogicznych	Liczba etatów pracowników administracyjnych i obsługi
1	Zespół Szkół Licealnych w Słubicach Liceum Ogólnokształcące Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	486	15	26,92	11,00
2	Zespół Szkół Ekonomiczno-Rolniczych w Słubicach Technikum 4-letnie Liceum Ekonomiczne Liceum 5-letnie Technikum Rolnicze Liceum Techniczne Liceum 3-letnie Internat	392 62	16	33,09 2,5	18,42 6,75
3	Zespół Szkół Technicznych w Słubicach Liceum Profilowane Technikum 4-letnie Zasadnicza Szkoła Zawodowa Szkoła Policealna Publiczne Gimnazjum dla Dorosłych Internat	618 146	24	32,22 5,00	9,80 11,51
4	Zespół Szkół Ekonomicznych w Ośnie Lubuskim Technikum 4-letnie Liceum 5-letnie Zasadnicza Szkoła Zawodowa Szkoła Policealna Internat	432 40	17	22,40 2,60	10,50 3,00
5	Zespół Szkół Leśnych w Staroście Internat	390 301	13	21,65 11,60	10,67 16,00
6	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Słubicach Szkoła Podstawowa Gimnazjum Zasadnicza Szkoła Zawodowa Internat	104 32	10	23,69 8	8

2.1.5. Kultura i sztuka.

Spółeczność lokalna jest społecznością napływową, która na terenie gminy osiedliła się po zakończeniu II wojny światowej są to lata 1945-49. W związku z przesiedlaniem z terenów tzw. kresów wschodnich większość mieszkańców poszczególnym miejscowości stanowiły swego rodzaju enklawy. Z czasem ludność lokalna poprzez małżeństwa, zmianę wioski w związku ze zmianą pracy powodowała, że ludność gminy się wzajemnie się integrowała. Na terenie gminy nie wytworzyła się jednak specyficzna kultura życia.

Życie kulturowe mieszkańców gminy skupiło się na Zespole folklorystyczny „Odrzanki” założony w marcu 1989 roku, który w ostatnich latach przechodził kryzys i po jego reaktywacji zmienił się zarówno styl zespołu jak i skład. Do szczególnych osiągnięć Zespołu przed reaktywacji można było zaliczyć poza występami w kraju gościł w Niemczech i Holandii, 4 miejsce na spotkaniach z piosenką Ziemia i Pieśń w Szprotawie, nagroda w Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Kresowej w Gorzowie Wlkp.

Górzycka Kapela Ludowa w skład, której wchodzi; jedna pani i czterech panów. Kapela wykonuje typowy repertuar ludowy od przyśpiewek weselnych poprzez utwory dziadków i pradziadków a zakończywszy na własnych aranżacjach.

Do dyspozycji mieszkańców jest przeznaczona Biblioteka Publiczno – Szkolna Gminy Górzycy z siedzibą w Górzycy i jej filia w Czarnowie. Z której księgozbiórów korzysta 611 mieszkańców.

Liczba osób korzystających z biblioteki wg. grup zawodowych:

⇒ Uczniów	499,
⇒ studentów	12,
⇒ pracowników umysłowych	36,
⇒ robotników	0,
⇒ rolników	19,
⇒ pozostałych	45,
ŁĄCZNIE	611.

Liczba osób korzystających z biblioteki wg. grup wiekowych:

⇒ do 15 roku życia	442,
⇒ od 16 do 19 roku życia	44,
⇒ od 20 do 24 roku życia	31,
⇒ od 25 do 44 roku życia	63,
⇒ powyżej 45 roku życia	25,
⇒ powyżej 60 roku życia	6
ŁĄCZNIE	611.

Na terenie gminy Górzycy znajdują się osiem kościołów wraz z terenem przyległym o walorach zabytkowych:

- ✓ w samej Górzycy znajduje się odbudowany kościół parafialny pod wezwaniem Matki Łaski Bożej, dawna siedziba biskupów lubuskich z XVI wieku,
- ✓ kościół wraz z palcem kościelnym pod wezwaniem Matki Boskiej Różańcowej w miejscowości Radówek z XIV
- ✓ kościół wraz z placem kościelnym w miejscowości Łaski Lubuskie z XVIII wieku
- ✓ kościół z placem przykościelnym w miejscowości Pamięcin z 1742 roku
- ✓ kościół wraz z placem kościelnym w miejscowości Żabice XIX i w miejscowości Czarnów z XV wieku,
- ✓ Pozostałości kościoła (wieża wraz z częścią murów i ogrodzenia) w miejscowości Spudłów z XV wieku,
- ✓ Kościół wraz z placem przykościelnym w miejscowości Stańsk z XIV wieku.

- ✓ Pomędzy miejscowościami Górzycy a Owczary znajduje się pozostałość po wykopaliskach archeologicznych w miejscu dawnego klasztoru.
- ✓ Budynek Urzędu Gminy w miejscowości Górzycy z przełomu XIX wieku,
- ✓ Fortyfikacje wojskowe z XIX wieku o łącznej kubaturze użytkowej 822m³. Położona w odległości 100 m od drogi powiatowej nr 11-411 relacji Górzycy – Czarnów.

2.1.6. Turystyka i sport.

Turystyka. Przygraniczne położenie gminy Górzycy, rzeźba terenu z malowniczo położonymi murawami kserotermicznymi w Owczarach i Pamięcinie oraz walory przyrodnicze, to główne bogactwo turystyczne gminy. Dużym atutem turystycznym jest nieskażone przemysłem środowisko przyrodnicze. Istotne znaczenie dla turystyki stałej i przejazdowej ma także bliskość Berlina, trzy przejścia graniczne i dobry układ komunikacyjny. Walory przyrodnicze sprzyjające rozwojowi turystyki

- ⇒ Muzeum łąki w Owczarach i Obszar Chroniony Klubu Przyrodników „Owczary” położony 0,2 km na południe od miejscowości, obejmujący swoją powierzchnią 18 ha. mający na celu ochronę muraw kserotermicznych i lasów zboczowych. Można tu spotkać 270 gatunków będących przedstawicielami 57 rodzin i tak: ostnica Jana-Stipa jaonnis, ostnica włosowata-Stipa capillata, turzyca niska-Carex humilis, turzyca delikatna –Carexsupina, leniec bezpodkwiatowy- Thesium ebractaetum, zaraza wielka-Orobanche elatior, zaraza czerwona-Orobanche lutea, ostrołódka kosmata-Oxytropis pilosa, mikołajek polny-Eryngium campestre, ożanka nierównoząbkowa -Teucrium scorodonia, głowienka wielokwiatowa-Prunella grandiflora, driakiew wonna-Scabiosa canescens, dzwonek syberyjski-Campanula sibirica, dzwonek bonoński-Campanula bononiensis, prosienicznik plamisty-Hypochoeris maculata, pajęcznica liliowata-Anthericum liliago, konietlica łąkowa-Trisetum flavescens. Poza unikalnymi gatunkami flory muraw można zobaczyć stadko liczące około 80 szt ginącego gatunku owiec, prymitywnej rasy – wrzosówek. Poza wypasem na murawach, który kształtuje występującą tam roślinność dokonywane są wycinki nadmiernie rozrastającej się robini akacyjowej i tarniny.
- ⇒ Rezerwat przyrody Pamięcin utworzony w roku 1972 zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego dla ochrony roślinności kserotermicznej. Obszar o powierzchni około 2,65 ha położony jest około 1,3 km od drogi Słubice – Kostrzyn jest objęty ścisłą ochroną mającą na celu zachowanie piękna i różnorodności terenów kserotermicznych. Głównym zespołem występujących w różnych odmianach florystycznych jest murawa ostnicowa-Potentillo-Stipetum. Charakterystyczne dla tego zespołu roślinnego jest masowy zakwit co daje różnobarwne aspekty sezonowe piękne wiosną, latem i jesienią. W rezerwacie przyrody „Pamięcin” poza gatunkami wymienionymi w Obszarze chronionym „Owczary” możemy zobaczyć: pięciornik piaskowy-Potentillo avenaria, wilczomlecz-Euphorbia cyparissias, ostnica powabna-Stipa pulcherrima, w otulinie las sosnowy z dobrze wykształconym podszytem i licznie występującym: chrobotkiem rosochatym-Cladonia foliaceae, chrobotkiem niekształtnym-Cladonia deformis, chrobotkiem gwiazdkowatym-Cladonia nucialis, chrobotkiem szydlastym-Cladonia caniocra. Pośród traw można zauważyć jaszczurkę zwinkę, cień przelatującego jastrzębia gołębiarza, usłyszeć ryk jelenia i poruszającą się „kitę” lisa szarego.
- ⇒ Park Krajobrazowy „Ujście Warty” uznany w roku 1996 rozporządzeniem Wojewody gorzowskiego nr 7 dnia 18 grudnia 1996r. Park obejmuje powierzchnię 28.488,32 ha z czego około 6.500 ha należy do gminy Górzycy. Celem Parku jest zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych, typowych dla doliny dużych rzek wraz z otaczającymi jej krawędziami wysoczyzn, to jest zachowanie w typowym środowisku charakterystycznej bioróżnorodności, na zasadach równoważenia celów gospodarczych i ochrony środowiska.
- ⇒ Parku Narodowego "Ujście Warty" został przyjęty przez Radę Ministrów 19 czerwca 2001r. Park ten jest położony jest w historycznej delcie ujścia Warty do Odry, na terenie województwa lubuskiego. Jego powierzchnia wynosi 8038 ha. Park Narodowy "Ujście Warty"

powstał w miejsce istniejącego od 1977r. rezerwatu przyrody Słońsk oraz części Parku Krajobrazowego Ujście Warty. Ze względu na szczególne znaczenie tego terenu, zwłaszcza dla ptaków wodnych i błotnych rezerwat Słońsk został w 1984r. objęty konwencją Ramsar, której celem jest ochrona terenów podmokłych, ważnych jako siedlisko życiowe ptaków. Obecnie jednym z pierwszych zadań parku będzie wpisanie na listę konwencji całego obszaru parku narodowego. Swoją działalność rozpoczął z dniem 1 lipca 2001 r. najważniejszych terenów lęgowych ptaków wodnych i błotnych w Polsce - stwierdzono tu 245 gatunków ptaków oraz lęgi 160 gatunków - są to między innymi: 4 gatunki perkozów, 7-8 gatunków kaczek, 5 gatunków chruścieli, 9-10 gatunków ptaków siewkowych. Dla wielu gatunków ptaków Park to jedno z ważniejszych miejsc lęgowych w Polsce. Aż 26 gatunków ptaków gniazdujących w Parku należy do zagrożonych wyginięciem według międzynarodowej klasyfikacji BirdLife International jak np.: wodniczka *Acrocephalus paludicola*, derkacz *Crex crex*, rycyk *Limosa limosa*, żuraw *Grus grus*, bąk *Botaurus stellaris*, bączek *Ixobrychus minutus*, czy też występująca tutaj dość pospolicie rybitwa czarna *Chlidonias niger*. Park Narodowy "Ujście Warty" odgrywa ważną rolę dla ptaków również poza sezonem rozrodczym. Bardzo licznie pierzą się na tym terenie kaczki - krzyżówki *Anas platyrhynchos*, cyraneczki *Anas crecca*, a także gęsi gęgawy *Anser anser* i łabędzie nieme *Cygnus olor*, łyski *Fulica atra*. W okresie migracji jesiennej Park jest miejscem koncentracji ptaków wodnych i błotnych - głównie gęsi zbożowej i białoczelnej *Anser fabalis* i *albifrons* - liczba nocujących gęsi dochodzi do 200 tys. osobników. W okresie zimowym Park Narodowy "Ujście Warty" to największe zimowisko w Polsce łabędzia krzykliwego *Cygnus cygnus* - do 2500 osobników, a także ważne zimowisko bielika *Haliaeetus albicilla* - do 50 osobników. Ochronę ptaków utrudnia pojawienie się i szybki rozwój populacji norki amerykańskiej *Mustela vison*, a także coraz częstsze informacje dotyczące pojawiania się szopa pracza *Procyon lotor*, przybywającego z zachodu. Ponadto na terenie Parku Narodowego "Ujście Warty" stwierdzono występowanie 34 gatunków ssaków z 13 rodzin. Spośród tych, które znajdują się w Polskiej Czerwonej Księdze.

Obecna baza turystyczna jest mało konkurencyjna pod względem ofert wypoczynku i rekreacji. Oferta noclegowa gminy Górzycy pod tym względem jest stosunkowo mała i przedstawia się następująco:

- ⇒ Centrum Spotkań Polsko-Niemieckich w Górzycy
8 pokoi dwuosobowych, łazienka, przedpokój, telefon, telewizor dostęp do internetu, zaplecze techniczne: siłownia, solarium, sauna.
- ⇒ Muzeum Łąki w Owczarach, Standard schroniska, możliwość noclegów grup 15-17 osobowych, wypożyczalnia rowerów,
- ⇒ Park Narodowy „Ujście Warty” w Chyrzynie,
15 miejsc noclegowych w standard pensjonatu i 10 miejsc o standardzie schroniska,
- ⇒ Ośrodek Rekreacyjny Żabiniec
4 miejsca w campingu z wspólną łazienką, pole namiotowe, stół do tenisa, boisko do plażowej piłki siatkowej, wigwam,
- ⇒ Kompleks sportowo-rehabilitacyjny w Górzycy
31 miejsc noclegowych, kompleks 4 kortów, boisko wielofunkcyjne ze sztuczną trawą, skałka wspinaczkowa, boisko do koszykówki, boisko trawiaste do piłki nożnej, stajnia na 6 koni, skok w dal, wzwyż, skok o tyczce, trójskok, bieżnia na 100 i 110 m 6 torowa, sauna, zabiegi z zakresu odnowy biologicznej, kawiarnia bar.

Baza gastronomiczna:

- ⇒ Bar małej gastronomii w Owczarach,
- ⇒ Restauracja „Słoneczna” Górzycy,
- ⇒ Bar Małej Gastronomi, Górzycy,

- ⇒ Bar „Małe Co Nieco” Górzycy,
- ⇒ Bar „Kasablanka” Górzycy.
- ⇒ Restauracja „limpia”

Sport. Na terenie gminy działalność zarejestrowaną prowadzi jedno stowarzyszenie piłkarskie Klub Sportowy Odra Górzycy, trzy Uczniowskie Kluby Sportowe.

Klub sportowy „Odra” Górzycy zarejestrowany w klasie Okręgowej Lubuskiego Związku piłki Nożnej regionu gorzowskiego zrzeszający w swoich szeregach młodzież w wieku od 10 do 16 roku życia w trampkarzach starszych, od 8 do 10 roku w orlikach i powyżej w seniorach czyli składzie podstawowym „Odry” i Odry II Stańsk. Drużyna jest utrzymywana ze środków budżetowych gminy i sponsorów prywatnych. Założeniami na najbliższy czas jest awans do IV ligi i utrzymanie miejsca w środku tabeli. Trzon drużyny stanowią gracze miejscowi wspomagani przez zawodników z ościennych gmin.

Amatorska drużyna piłki siatkowej „Odra” rozgrywająca spotkania towarzyskie z drużynami o podobnym statusie z ościennych gmin.

Młodzież może spróbować swoich sił w kołach sportowych UKS prowadzonych przez nauczycieli wychowania fizycznego. Są prowadzone sekcje piłki siatkowej kobiet, piłki siatkowej mężczyzn, sekcja LA z dużym naciskiem na biegi sprinterskie i na średnim dystansie, sekcji tenisa stołowego.

Do dyspozycji dla osób chcących aktywnie spędzić czas wolny są udostępnione następujące obiekty sportowe:

- ⇒ Sala gimnastyczna w Górzycy z możliwością prowadzenia gier zespołowych: koszykówki, siatkówki, zajęć ogólnorozwojowych,
- ⇒ Boiska sportowe o nawierzchni asfaltowej, ziemnej znajdujące się przy szkołach podstawowych,
- ⇒ Dwa korty asfaltowe w Parku Wiejskim w Górzycy do gier w tenisa ziemnego,
- ⇒ Stadion w miejscowości Żabice,
- ⇒ Boiska sportowe o nawierzchni trawiasto - ziemnej w Czarnowie, Laskach, Ługach Górzyckich, Owczarach i Stańsku
- ⇒ Boisko do gry w piłkę siatkową w Stańska, Owczarach
- ⇒ Kompleks Sportowo-rehabilitacyjny w Górzycy

2.1.7. Bezpieczeństwo mieszkańców.

Czyli zbiorowe działań podejmowane w celu zagwarantowania szeroko pojmowanego systemu bezpieczeństwa, które zapewniają ochronę zdrowia, życia, mienia a także bezpieczeństwo społeczne. Codzienne życie pokazuje, że zagrożenia, jakie niesie ze sobą cywilizacja rosną wraz z rozwojem technicznym, urbanistycznym. Na terenie gminy Górzycy mamy dwa podstawowe narzędzia do realizacji powyższych zadań przede wszystkim jest to posterunek Policji, w którym urzędują dwaj Dzielnicowi pełniący dyżury w zmiennych godzinach oraz strażnica Straży Granicznej w Górzycy, której podstawowym zadaniem jest kontrola granic i osób poruszających się po terenie przygranicznym. Do jednym z zadań funkcjonariuszy Straży Granicznej jest współpraca z Policją i w razie potrzeby reagowanie na różne zdarzenia. Dodatkowymi jednostkami wspierającymi Policję i Straż Graniczną jest Ochotnicza Straż Pożarna w Górzycy i Czarnowie. Obie jednostki straży dysponują dwoma wozami bojowymi gotowymi do akcji w każdej chwili. Ochotnicza Straż Pożarna jest w krajowym rejestrze reagowania i jednostką współpracującą z Państwową Strażą Pożarną siedzibą w Słubicach.

Na terenie gminy Górzycy mieliśmy do czynienia z następującymi zagrożeniami:

⇒ **Zagrożenia drogowe.** Na terenie gminy Górzycy mamy drogi różnej rangi począwszy od krajowych poprzez wojewódzkie i powiatowe na gminnych kończąc. Rodzaj nawierzchni jak i jej stan w niektórych przypadkach zostawiają dużo do życzenia. Dynamiczny wzrost motoryzacji a tym samym i użytkowników dróg a w szczególności transportu ciężkiego (tirów) jest konieczna ciągła modernizacja ich nawierzchni jak również budowa nowych rozwiązań drogowych w celu odciążenia miejscowości. Zabiegi te są niezbędne w celu wyeliminowania do minimum zagrożenia wypadków związanych z ruchem drogowym.

Tab. 12. Wypadki drogowe wg gmin:

Nazwa	2003r.	2004r.	2005	2006
Gmina Górzycy	4	7	7	13

Zródło : PRL powiatu Słubickiego

⇒ **Zagrożenia w ruchu kolejowym.** Przez teren gminy Górzycy przebiega trasa linii kolejowej:

– Świnoujście-Szczecin-Rzepin- Wrocław-Katowice (tzw. Magistrała Odrzańska)

Jak do tej pory na terenie gminy nie doszło do żadnego wypadku kolejowego a co się z tym wiąże nie miało miejsca zagrożenie występujące ze strony kolej. Pomimo to nie można wykluczać realnego zagrożenia jakie niesie ze sobą kolej. Należy mieć tu na uwadze wypadki kolejowe z udziałem transportów towarowych przewożących substancje szkodliwe dla zdrowia i życia ludzi, zwierząt i środowiska.

⇒ **Zagrożenia powodziowe.** Zachodnia część gminy leży w dawnej pradolinie rzeki Odry. Zagrożenie powodzią jest tu realne czego przykładem był rok 1997 – lato i 2002 – zima. Teren gminy Górzycy przewidywany do zagrożenia powodziowego to około 65 km². Od rzeki Odry chroni gminę odcinek 15,3km wałów przeciwpowodziowych, których stan techniczny obecnie pozostawia dużo do życzenia.

Doprowadzenie obwałowań do właściwego stanu technicznego skutecznie zabezpieczy tereny zalawowe naszego powiatu przed powodzią.

⇒ **Zagrożenia pożarowe.** Na terenie gminy najczęściej OSP wyjeżdża do pożarów łąk, szuwarów i rowów przydrożnych. Znacznie mniej wyjazdów jest do pożarów lasów czy zabudowań mieszkalnych czy gospodarczych chodź i takie znajdują się w rejestrze interwencji.

Tab. 13. Najczęstsze przyczyny powstawania pożarów.

Przyczyny powstawania pożarów	2003r	2004	2005r	2006r
Podpalenia	646	302	261	321
Posługiwanie się ogniem otwartym, w tym papierosy, zapalniczki	24	19	28	47
Wady środków transportu	13	7	6	11
Wady urządzeń i instalacji elektrycznych (bez ogrzewczych)	7	9	8	13
Wady urządzeń ogrzewczych na paliwo stałe	9	1	5	3

Zródło : PRL powiatu Słubickiego

⇒ **Zagrożenia chemiczne i ekologiczne.** W tym zakresie realne zagrożenie, jakie może wystąpić dla gminy to awaria na stacjach paliw a są dwie, wypadek drogowy lub kolejowy, w którym będzie udział pojazdów przewożących środki chemiczne. Do niedawna a konkretnie do roku 2001 realnym zagrożeniem ekologiczno – chemicznym był mogilnik w forcie Żabice, w którym było złożone 130 ton odpadów pochodzenia rolniczego (przeterminowane środki ochrony roślin i pestycydy) oraz 60 ton odpadów pochodzenia przemysłowego.

⇒ **Zagrożenie utraty mienia.** Jest to jedno z najczęściej występujących z zagrożeń. Duże bezrobocie, brak środków do życia i przede wszystkim niska karalność powodują, że mieszkań-

cy są najczęściej występującym zagrożeniem.

2.2. Infrastruktura techniczna.

Odpowiednia infrastruktura techniczna jest podstawą do wszelkich działań zmierzających do poprawy gospodarki, wzrostu inwestycji i tworzenia nowych miejsc pracy. Istotnym czynnikiem są tu odpowiednia ilość obecnego jakości dróg, głównych linii kolejowych, ilość przejść granicznych jakości komunikacji jak również odpowiednie przygotowanie terenów inwestycyjnych.

2.2.1. Drogownictwo.

Drogi. Gmina Górzycyca tak jak to zostało wcześniej przedstawione posiada na swoim terenie wszystkie pod względem ważności i są to drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i drogi gminne. Stan dróg oceniany jest jako dostateczny, jednakże ich zarządcy poprzez stałe prace modernizacyjne dostosowują je do wymogów Unii Europejskiej. Zestawienie dróg podano w poniższych tabelach.

Tab.14 Wykaz dróg powiatowych

Lp.	Nr drogi	Długość (km)	Początek drogi	Koniec drogi	Rodzaj nawierzchni
1	1306 F	3,939	Golice	Radówek	Gruntowa
2	1307 F	0,823	Laski Lubuskie	Laski Lubuskie	Bitumiczna
3	1308 F	2,217	Pamięcin	Laski Lubuskie	Bitumiczna
4	1312 F	4,898	Żabice	Sienno	Bitumiczna/gruntowa
5	1313 F	10,193	Górzycyca	Czarnów (do drogi kraj. 22)	Bitumiczna
6	1314 F	3,417	Ługi Górzycyckie	droga F 1313 (Forty)	Bitumiczna
7	1315 F	0,990	Górzycyca	Górzycyca (rz. Odra)	Bitumiczna
8	1316 F	6,955	Czarnów	Gronów	Bitumiczna/brukowcowa

Źródło : PRL powiatu Słubickiego

Tab.15. Zestawienie dróg na terenie powiatu.

Lp.	Nazwa drogi	Długość w km	Rodzaj nawierzchni
	DROGI KRAJOWE (administrator: GDDKiA Oddział w Zielonej Górze, RDK w Słubicach)		
1.	Nr 31 Kostrzyn n/O – Słubice	31,007	Bitumiczna
	DROGI WOJEWÓDZKIE (administrator: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze)		
1.	Nr 139 Górzycyca - Dębrznica	27,844	Bitumiczna

Źródło : PRL powiatu Słubickiego

Dobrze rozwinięty układ drogowy nie wymaga budowy nowych połączeń drogowych. Niezbędna jest natomiast modernizacja większości dróg powiatowych oraz podniesienie ich standardu. Stan większości dróg pomimo zauważalnej poprawy, która nastąpiła w ciągu ostatnich 4 lat, ocenić można jako dostateczny lub zły, wymagający modernizacji oraz bieżących prac konserwacyjnych. Podstawowe niedostatki dróg to nie normatywna szerokość, niska nośność, zły stan nawierzchni i poboczy, niebezpieczne miejsca. Znaczne problemy stwarza rosnące natężenie ruchu w obszarze powiatu, a zwłaszcza na drogach dojazdowych do przejść granicznych.

Tab.16 Średniodobowy ruch na drogach krajowych (dane za rok 2005)

Nr drogi	Relacja	Odcinek pomiaru	Ilość pojazdów na dobę
31	Słubice-Kostrzyn	Słubice-Drzecin	3 179

Źródło : PRL powiatu Słubickiego T.T.O.C.-Terminal Towarowych Odpraw Celnych

Tab.17 Średniodobowy ruch na drogach wojewódzkich (dane za rok 2005)

Nr drogi	Relacja	Odcinek pomiaru	Ilość pojazdów na dobę
139	Górzycyca-Dębrznica	Kowalów-Rzepin	1 417

Źródło : PRL powiatu Słubickiego

Drogi wodne. Gmina Górzycyca ma dostęp do szlaku komunikacji wodnej rzeką Odrą lecz brak portu rzeczno uniemożliwia obecnie do korzystania z tego rodzaju komunikacji.

Przejścia graniczne na terenie gminy nie ma przejść granicznych lecz dostęp do nich nie jest zbyt utrudniony. Udając się w kierunku północnym dojedziemy do przejścia granicznego w Kostrzynie n/O gdzie jest dopuszczony ruch pieszy i samochodowy do 7,5 tony oraz ruch kolejowy. Na południu pokonując zaledwie 23 km dojedziemy do przejścia granicznego w Słubicach gdzie granice mogą przekroczyć piesi i samochody do 7,5 tony.

2.2.2. Elektroenergetyka.

Gmina Górzycyca posiada bardzo dobrze rozwiniętą sieć energetyczną. Rejon Sulęcina, pod który podlega gmina Górzycyca jest jednostką Grupy Energetycznej ENEA S.A. w Poznaniu. Według danych uzyskanych w rejonie wynika, że na terenie gminy jest 1138 odbiorców energii elektrycznej. Modernizacja linii i stacji powoduje, że nie występują znaczące braki w dostawach energii a ewentualne uszkodzenia wynikłe w wyniku działań natur SA na bieżąco usuwane. W celu wyeliminowania uszkodzeń linii napowierzchniowych na bieżąco trwają prace związane z wymianą linii na kablowe. Układ energetyczny oparty jest na sieci krajowej wysokiego napięcia 110kV rozdzielany poprzez tzw.GPZ110/15 na „lokalną” sieć średniego napięcia 15kV z transformacją na sieć 0,4 kV i do użytkowników.

2.2.3. Gazownictwo.

Dzięki pojawieniu się na rynku nowej firmy jaką były „Media Odra Warta” Sp. z oo. z siedzibą w Międzyrzeczu pozwoliły na doprowadzenie gazu ziemnego na teren gminy. Firma powstała w grudniu 1999 roku, gdy na listę Związków Międzygminnych wpisany został Związek Międzygminny „Odra-Warta” z siedzibą w Słubicach. Gminami - założycielami Związku są Słubice, Górzycyca, Rzepin oraz Międzyrzecz. Głównymi zadaniami Związku są inwestycje infrastrukturalne i komunalne na terenach gmin będących członkami Związku. Pierwszym głównym celem związku była gazyfikacja gmin. By rozpocząć działania operacyjne powołano do życia spółkę „MOW”, w której Związek jest większościowym udziałowcem. Partnerem Związku w spółce jest niemiecka firma „EWE”, posiadająca 70-letnią historię i doświadczenie w budowie infrastruktury komunalnej. Na teren gminy Górzycyca firma weszła w październiku 2001r gazyfikując odpowiednio miejscowości Górzycę, Żabice i Czarnów umożliwiając gazyfikację miejscowości Pamięcin, Owczary. Na terenie gminy długość sieci średniego ciśnienia wynosi 33 km liczba odbiorców aktywnych wynosi 100 nieaktywnych, czyli tych, którzy mają przyłącze a nie korzystają z gazu 52 osoby.

2.2.4. Ciepłownictwo.

Problem ciepłownictwa w gminie jest rozwiązany w nieznacznym stopniu, o czym może świadczyć jedna kotłownia węglowa obejmująca swoim działaniem bloki mieszkalne na Osiedlu 40 lecia PRL w Górzycy. Dostarcza ona ciepło dla 9 bloków 18 rodzinnych i ciepłą wodę dla 7 bloków. W roku 1998 modernizacji została poddana sieć, CO o długości i CW mb System ciepłownictwa na terenie gminy odbywa się poprzez indywidualne źródła ciepłe. W większości są to piece węglowe, systemy opalane olejem opałowym i gazem.

2.2.5. Telekomunikacja.

Od roku 1997 problemy z łącznością telefoniczną przy wzajemnej współpracy Władz Samorządowych i Dyrekcji Telekomunikacji Polskiej SA w Słubicach podlegały zdecydowanej poprawie czego efektem są dwie nowoczesne Centrale Telefoniczne w Górzycy i w Golicach, która powstała przy współpracy

z Gminą Słubice świadcząca usługi dla miejscowości położonych na pograniczu obu tych gmin. Na dzień 31.12.1998 roku w gminie było abonentów 531 korzystających z usług Telekomunikacji Polskiej S.A.. Czas oczekiwania na połączenie został ograniczony do minimum, a ich jakość uległa radykalnej poprawie. Zostały zainstalowane trzy automaty dostępne całodobowo dla mieszkańców w Górzycy, Czarnowie i Pamięcinie. Obecnie na terenie gminy jest 797 abonentów, co daje gęstość telefonizacji na 1000 mieszkańców 192,4 osoby mające telefon.

Dzięki zastosowaniu najnowszych technik w telekomunikacji, jakimi są centrale cyfrowe (Górzycza, Golice), łączy światłowodowe oraz urządzenia transmisji danych dostępne są następujące usługi :

- ✓ typowy abonament telefoniczny,
- ✓ ISDN podstawowy - oznacza łączy cyfrowe z integracją usług. Oznacza to, że użytkownik ma dostęp do sieci telekomunikacyjnej zapewniającej połączenia cyfrowe o wysokiej jakości głosu i dużej przepustowości danych oraz możliwości dołączenia do znormalizowanego gniazdka całej gamy urządzeń-telefon, telefaks, komputer, wideotelefon i inne urządzenia cyfrowe(łącznie osiem urządzeń, z czego dwa mogą pracować jednocześnie).
- ✓ ISDN rozszerzony - umożliwia korzystanie ze wszystkich rodzajów łączności przy użyciu tylko jednego łącza,
- ✓ POLPAK-T – publiczna sieć teleinformatyczna obejmująca swym zasięgiem cały kraj, przydatna dla firm prywatnych oraz administracji państwowej i samorządowej, korzystających często z usługi transmisji danych,
- ✓ Infolinia 0-800, istotą usługi jest to, że całkowity koszt połączenia do numeru rozpoczynającego się od 0~800 ponosi jej abonent, a więc jest ona całkowicie bezpłatna dla dzwoniącego.
- ✓ dzierżawa łączy.
- ✓ NEOSTRADA

2.2.6 Zaopatrzenie w wodę.

Źródłem wód dla mieszkańców wszystkich miejscowości są pokłady wód gruntowych, które dzięki bliskim odległością od rzek Odry i Warty są na wysokości około 10-20 m. w głąb podłoża.

Każda z miejscowości poza Radówkiem posiada własne ujęcia wody, stacje jej uzdatniania, w przypadku Radówka woda jest kupowana z gminy Rzepin.

Górzycza - ujęcie wody wybudowano w 1972 r. pierwotnie dla potrzeb bukaciarni dawnego PGR –u, obecnie stanowi podstawowe ujęcie wody dla miejscowości Górzycza, Owczary, Stacja Ługi Górzyczkie. Początkowo był to zestaw trzech studni wierconych. W 1984 uzupełniono ujęcie o dwie studnie,

z czego jedna zastąpiła istniejącą studnię nr 1.

Studnia nr 1 wykonana przez HYDROGEOWIERT w Ośnie w 1984 r. przy $Q_e = 90 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 5,7 \text{ m}$, głębokość studni 32 m.

Studnia nr2 wykonana przez ELWOD z Zielony Góry w 1972r. wydajność $Q_e = 54,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 9,0 \text{ m}$. Głębokość studni 32,0 m.

Studnia nr 3 wykonana przez ELWOD z Zielonej Góry w 1972 r przy wydajności 36 m³/h i depresji S = 8,9 m. Głębokość studni 32,0 m.

Studnia nr 4 wykonana w 1984 r przez HYDROGEOWIERT z Ośna Lubuskiego. Q_e = 90 m³/h i S = 9,0 m, głębokość 37 m.

Stacja uzdatniania wody w pełni zautomatyzowana po modernizacji w połowie roku 1998. Dodatkowe zabezpieczenie w wodę stanowią dwa zbiorniki retencyjne o pojemności m³ każdy.

Żabice - dwie studnie, nr 1 o głębokości 106 m. zasobach eksploatacyjnych

Q = 58 m³/d przy depresji S = 32,0 m., wykonana w 1975 r.

Studnia nr 2 wykonana w 1976 r. na głębokość 95 m. i Q = 62,0 m³/h.

Na dzień 30. grudnia 1998r eksploatowana jest jedna studnia, druga nieczynna w wyniku awarii pompy.

Czarnów - dwie studnie wiercone nr 1 wykonana w 1973 r. przez Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Rolnictwa w Wodę „Elwod” w Zielonej Górze. Głębokość studni 30 m., średnica rur Ø 506 mm, zasoby ujęcia wody Q = 56,0 m³/h przy depresji S = 2,60 m.

Studnia nr 2 (awaryjna) odwiercona w 1974 r. przez Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Rolnictwa w Wodę „Elwod” w Zielonej Górze. Głębokość studni 28 m., średnica rur Ø 506 mm, zasoby ujęcia wody Q = 38,70 m³/h przy depresji S = 2,60 m.

Stańsk - dwie studnie wiercone zlokalizowane na terenie dawnego PGR, studnia nr 1 odwiercona w 1965 r przez „Wodrol” Zielona Góra. Głębokość studni 51,3 m., zasoby ujęcia wody Q = 43,0 m³/h przy depresji S = 2,47 m.

Studnia nr 2 (awaryjna) wykonana w 1981 roku przez „Wodrol” w Zielonej Górze. Głębokość 50,0 m., zasoby ujęcia wody Q = 10 m³/h przy depresji 6,5m.,

Ługi Górzyckie - dwie studnie wiercone wykonane w 1975r przez „Wodrol” Zielona Góra. Głębokość studni nr 1 18,0 m. przy wydajności 19,48 m³/h. Na koniec grudnia 1998r. studnia nieczynna. Studnia nr 2 głębokość studni 30,0 m., wydajność eksploatacyjna Q = 60 m³/h przy depresji S = 2,5 m.

Stacja uzdatniania wody zmodernizowana w listopadzie 1998r.

Spudłów - dwie studnie wiercone, studnia nr 1 wykonana w roku 1964 przez „Wodrol” w Gorzowie Wlkp. Głębokość 82,0 m., zasoby wodne Q = 17,1 m³/h przy depresji S = 4,5 m. Wstrzymano eksploatację w wyniku awarii.

Studnia nr 2 wykonana w 1974 roku przez „Wodrol” Zielona Góra. Głębokość studni 59,0 m., zasoby eksploatacyjne Q = 27,0 m³/h przy depresji S = 6,0 m., eksploatowana obecnie.

Pamięcin - dwie studnie nr 1 wykonana w 1973 z rekonstrukcją w 1982 r. dokonaną przez GGSP „Hydrowiert” w Ośnie. Głębokość studni 51,50 m., zasoby eksploatacyjne studni Q= 18,0 m³/h przy depresji S = 5,0m.

Studnia nr 2 wykonana w 1995 roku przez Zielonogórskie Zakłady Górnictwa Nafty i Gazu. Głębokość studni Q = 49,0 m³/h przy depresji S = 1,34. Jest to studnia zastępcza.

Laski - dwie studnie, nr 1n wykonana po zamknięciu trzech studni na wskutek kolmatacji filtrów.

Wykonana w 1996 r. przez PGNiG S.A. w Warszawie – oddział wierceń Zielona Góra. Głębokość studni 45,50 m., przy Q = 15,40 m³/h i S = 1,70 m.

Studnia nr 2 została wybita w 1998 roku przez Zakład Wierceń Zielona Góra, do końca 1998r pozostawała bez uzbrojenia. Pobierana na ujęciu wody są zanieczyszczone związkami manganu i żelaza. Powstający problem, z którym władze Gminy jak i mieszkańcy mogą się borykać to stan techniczny instalacji sieci wodociągowej. Materiał jak i czas ich budowy będzie powodował jej awaryjność i przerwy w dostawach wody.

2.3.Charakterystyka rolnictwa.

2.3.1. Struktura organizacyjna rolnictwa i użytkowanie gruntów

Do końca lat osiemdziesiątych użytki rolne na terenie gminy Górzycza znajdowały się we władaniu trzech sektorów :

- państwowego
- spółdzielczego
- prywatnego

Tab. 18 Powierzchnia użytków rolnych według grup użytkowników (%)

Wyszczególnienie Polska w latach	Użytkownicy			
	Gospodarstwa państwowe	Gospodarstwa spółdzielcze	Gospodarstwa indywidualne	Pozostali użytkownicy
1980	19,52	5,43	74,52	0,54
1995	7,35	2,87	80,31	8,12
gmina Górzycza	8,6	2,1	88,2	1,1

Źródło: Rocznik statystyczny GUS, Warszawa 1998 r

Na ziemiach zachodnich, w tym na obszarze gminy Górzycza dominował sektor państwowy, w którego władaniu znajdowało się około 60 % powierzchni użytków rolnych.

W wyniku procesu restrukturyzacji polskiego rolnictwa znaczne obszary ziemi przeszły do kategorii odlogów, a właścicielem i zarządcą popegeerowskiej ziemi stała się Agencja Nieruchomości Rolnej (dawniej Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa).

Brak środków produkcji przyczynił się do ograniczenia produkcji zwierzęcej, niszczenia budynków inwentarskich, parku maszynowego oraz bardzo ograniczonej i ekstensywnej gospodarki rolnej. Przemysł rolno spożywczy, który często związany był z Państwowymi Gospodarstwami Rolnymi, także uległ restrukturyzacji, a często likwidacji.

W wyniku likwidacji Państwowych Przedsiębiorstw Gospodarki Rolnej na terenie gminy powstały następujące grupy użytkowników :

- ✓ drobni dzierżawcy, osoby fizyczne, głównie rolnicy indywidualni, którzy dzierżawią głównie grunty o małych powierzchniach
- ✓ dzierżawcy wydzierżawiając całe przedsiębiorstwa i zatrudniający znaczną część załogi
- ✓ spółki pracownicze, które przejęły całe gospodarstwa
- ✓ spółki kapitałowo – pracownicze
- ✓ dzierżawcy zagraniczni

Wysształcenie się tak różnych form gospodarowania spowodowało, że środowisko gminne jest bardzo zdeorganizowane.

Tab.19 Charakterystyka gospodarstw rolnych w gminie Górzycza

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	Powierzchnia w ha		
		Ogólna	Użytków rolnych	Lasów i gruntów leśnych
OGÓŁEM	503	10032,79	9574,17	15,74
do 1 ha	210	113,92	89,22	1,30
1-5	196	387,20	354,21	1,33
5-10	35	286,85	273,76	3,34
10-15	26	319,84	310,75	3,15
15 ha i więcej	36	8924,98	8546,23	6,62
w tym : gospodarstwa indywidualne	496	3715,93	3531,92	15,57
do 1 ha	210	113,92	89,22	1,30
1-5	196	387,20	354,21	1,33
5-10	35	286,85	273,76	3,34
10-15	25	308,84	299,75	3,15
15 ha i więcej	30	2619,12	2514,98	6,45

GUS, Powszechny spis rolny Zielona Góra 2002

Tab. 20 Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych

Wyszczególnienie	Ogółem		w tym gospodarstwa indywidualne	
	w ha	w odsetkach	w ha	w odsetkach
ogółem	10032,79	100,0	3715,93	100,0
użytki rolne	9574,17	95,4	3531,92	95
grunty orne	6217,65	62,0	3036,90	81,7
odłogi	971,59	9,7	462,96	12,5
ugory	64,76	0,6	55,49	1,5
sady	85,29	0,9	17,84	0,5
łąki	3096,92	30,9	393,96	10,6
pastwiska	174,31	1,7	83,22	2,2
las i grunty leśne	15,74	0,2	15,57	0,4
pozostałe grunty	442,88	4,4	168,44	4,5

Zródło : GUS Powszechny spis rolny Zielona Góra 2002 r

Tab.21 Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych

Lp.	Nazwa sołectwa	Ogółem	Towarowych (sprzedaż pło- dów rolnych)	Wyłącznie samozaopa- trzeniowych	Produ. w opar. o tech. przem.	Docho- dowych i rozwojo- wych	Słabych ekono., podupadają- cych
1.	Czarnów	65	22	43		10	55
2.	Żabice	38	15	23	1	4	34
3.	Górzycza	63	18	45		5	58
4.	Stańsk	17	9	8		2	15
5.	Laski	22	5	17	2	2	20
6.	Radówek	31	5	26		2	29
7.	Pamięcin	29	13	16		5	24

Dane z ankiet przeprowadzonych na terenie Gminy Górzycza

2.3.2. Produkcja roślinna

Należy stwierdzić, że wielkość produkcji rolniczej jest uzależniona od czynników gospodar-
czych i społecznych tj.: zapotrzebowanie ludności na produkty rolne, ekonomię produktów rolnych
(ceny), zasoby siły roboczej a także od warunków przyrodniczych. Niska jakość gleb determinuje
stan produkcji roślinnej.

W strukturze użytkowania gruntów ornych gminy dominują zboża. Ich udział w strukturze zasie-
wów w gospodarstwach rolnych gminy wyniósł w 2002 r. 90,7 %. W porównaniu z wcześniejszymi
latami w strukturze zasiewów obserwowana jest tendencja spadkowa, jeżeli chodzi o ziemniaki, wa-
rzywa i rośliny paszowe przy jednoczesnym wzroście uprawy zbóż.

Tab. 22 Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów w gminie

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym gospodarstwa indy- widualne	
	w ha	%	w ha	%
ogółem	5181,30	100,0	2518,45	100,0
Zboża ogółem	4701,08	90,7	2290,23	90,9
Podstawowe mieszan- ki zbożowe	4298,86	83,0	1988,01	78,9
Ziemniaki	90,30	1,7	90,30	4,3
Przemysłowe w tym buraki cukrowe	3,30	0,1	3,30	0,1

Rzepak i rzepik	282,10	5,4	104,10	4,1
Pastewne	36,88	0,7	16,88	0,7
Pozostałe :	67,64	1,3	13,64	0,5
w tym warzywa	19,71	0,4	6,71	0,3

Źródło : GUS Powszechny spis rolny Zielona Góra 2002 r

Tab.23 Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	w ha	%	w ha	%
ogółem	4212,44	100,0	1946,59	100,0
Pszenica	1771,87	42,1	541,87	27,8
Żyto	962,23	22,8	678,23	34,8
Jęczmień	592,66	14,1	275,66	14,2
Owies	160,01	3,8	160,01	8,2
Pszenżyto	725,67	17,2	290,82	14,9

Źródło : GUS Powszechny spis rolny Zielona Góra 2002 r

Tab.24 Powierzchnia uprawy poszczególnych gatunków drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych

Wyszczególnienie	Ogółem	
	w ha	w odsetkach
Drzewa owocowe	10,11	100,0
Jabłonie	8,60	85,1
Grusze	0,18	1,8
Śliwy	0,24	2,4
Wiśnie	0,44	4,4
Czereśnie	0,42	4,2
Pozostałe	0,23	2,3
Krzewy owocowe i plantacje jagodowe	75,18	100,0
Agrest	0,01	0,0
Porzeczki	68,16	90,7
Maliny	0,01	0,0
Pozostałe	7,00	9,3

Źródło : GUS Powszechny spis rolny Zielona Góra 2002 r

Tab. 25 Gospodarstwa rolne zajmujące się uprawą głównych ziemiopłodów

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	w % ogólnej liczby gospodarstw
Zboża	246	48,9
Ziemniaki	237	47,1
Buraki cukrowe	6	1,2
Rzepak i rzepik	6	1,2
Warzywa	90	17,9
Pastewne	22	4,4

Źródło : GUS Powszechny spis rolny Zielona Góra 2002 r

Tab.26 Średnie plony w gminie Górzycza za lata 2003,2004,2005 oraz 2006

Lp.	Gatunek uprawy	Średnie plony w gminie za ostatnie trzy lata w q			Plony w 2006 r
		2003	2004	2005	
1	2	3	4	5	6
1.	Pszenica ozima	19	54	38	28,9
2.	Pszenica jara	18	52	32	16,7
3	Żyto	17	38	28	15,1
4.	Jęczmień ozimy	17	38	32	22,4
5.	Jęczmień jary	16	36	30	13,1
6.	Owies	13	33	25	13,8
7.	Pszenżyto ozime	19	47	27	27,4
8.	Pszenżyto jare	15	44	24	14,2
9.	Mieszanki zbożowe	15	32	26	21,4
10	Gryka, proso, inne zbożowe	-	-	-	-
11	Kukurydza na ziarno	60	60	60	35
12.	Kukurydza na kiszonkę	-	-	-	-
13.	Strączkowe	-	-	-	-
14.	Ziemniaki	-	248	220	135
15	Buraki cukrowe	-	-	-	-
16	Rzepak i rzepik ozimy	10	29	22	15,4
17	Rzepak i rzepik jary	-	29	20	11,2
18	Cykorja	-	-	-	-
19	Okopowe pastewne	-	-	-	-

Dane Urzędu Gminy w Górzyczy 2003 r

2.3.3. Produkcja zwierzęca

W 2002 r na terenie gminy Górzycza było 204 szt. bydła w tym 150 szt. krów, a ilość trzody chlewnej oszacowano na 1051 szt. w tym 132 szt. loch

Całość pogłowia bydła i trzody chlewnej znajduje się w sektorze prywatnym.

W pogłowie bydła obserwowana jest tendencja spadkowa spowodowana między innymi zmianami w strukturze gospodarstw, odchodzeniem od produkcji mleka w gospodarstwach małych, utrzymujących od jednej do trzech krów, a także wprowadzaniem wyższych wymagań jakościowych, jakie muszą zostać spełnione przy produkcji mleka.

Tab. 27 Stan inwentarza żywego na koniec ubiegłego roku(2002) przedstawiał się następująco.

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
Bydło	w sztukach	
	204	204
Krowy	87	87
Krowy mleczne	63	63
Trzoda chlewna	1051	1051
w tym lochy	132	132
Owce	60	60
Kozy	25	25
Konie	17	17
Króliki	99	99
Drób ogółem	19163	3963
Drób kurzy	17914	2714
Obsada zwierząt gospodarskich sztukach dużych na 100 ha użytków rolnych	4	10

Źródło : GUS Powszechny spis rolny Zielona Góra 2002 r

Tab. 28 Zwierzęta gospodarskie według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych

Wyszczególnienie	Bydło	Trzoda chlewna	Ogółem w sztukach dużych
OGÓLEM	w sztukach		343
	204	1051	
do 1 ha	12	29	16

1-5 ha	19	93	37
5-10 ha	39	93	47
10-15 ha	59	174	81
15 ha i więcej	75	662	161
w tym gospodarstwa indywidualne	204	1051	343
do 1 ha	12	29	16
1-5	19	93	37
5-10	39	93	47
10-15	59	174	81
15 ha i więcej	75	662	161

Źródło : GUS Powszechny spis rolny Zielona Góra 2002 r

Tab.29 Gospodarstwa rolne utrzymujące zwierzęta gospodarskie według gatunków i grup produkcyjno – użytkowych

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	w % ogółu gospodarstw rolnych
Bydło	39	7,8
Krowy	32	6,4
Krowy mleczne	31	6,2
Trzoda chlewna	82	16,3
w tym lochy	35	7,0
Owce	4	0,8
Kozy	3	0,8
Konie	9	2,2

Źródło : GUS Powszechny spis rolny Zielona Góra 2002 r

Tab.30 Zasoby ANR w Gminie Górzycy

Gmina	Powierzchnia w Zasobie [ha]		Powierzchnia zagospodarowana [ha]		Powierzchnia nie zagospodarowana [ha]		
	Powierz. ogółem	Użytki rolne	Powierz. ogółem	Użytki rolne	Powierz. ogółem	Użytki rolne	Użytki nierolne
Górzycy	7411	6865	4669	4412	2742	2453	289

Źródło : PRL powiatu Słubickiego

2.4. Środowisko przyrodnicze i zasoby naturalne gminy.

2.4.1 Warunki klimatyczne.

Brak źródeł pomiaru na terenie gminy nie pozwala na sprecyzowanie odpowiednich parametrów dla tego terenu w związku, z czym oprzemy się na danych ze stacji meteorologicznej w Słubicach. Obszar powiatu Słubickiego wg regionalizacji klimatologicznej W. Okołowicza leży w zasięgu regionów nr 26 (północna część obszaru) i 27 (część południowa) o klimacie z silną dominującą przewagą wpływów oceanicznych. W związku z tymi wpływami omawiany obszar jest wyraźnie uprzywilejowany termicznie, w szczególności w okresie zimowym, kiedy izotermy przybierają kierunek południkowy, a więc mają charakter adwekcyjny. Mniej termicznie uprzywilejowany jest w okresie letnim, kiedy przestrzenny rozkład temperatur wskazuje wyraźnie na przewagę czynnika radiacyjnego, w związku z czym izotermy układają się równoleżnikowo. Średnia wieloletnia roczna temperatura wynosi około 8,0°C; średnia roczna temperatura minimalna 4,0°C a maksymalna 12,5°C. Najzimniejszym miesiącem, podobnie jak w pozostałej części kraju, jest styczeń. Średnia wieloletnia temperatura tego miesiąca wynosi około -1,0° do -1,5°C; średnia minimalna -3,5°C a maksymalna +2,0°C, przy czym szczególnie ciepły jest Przełomowy Odcinek Odry pomimo warunków topograficznych sprzyjających inwersjom termicznym. W mezoregionie tym zima jest tylko nieznacznie chłodniejsza niż w Dolinie Dolnej Odry – regionu Polski o najcieplejszych zimach. W niektórych latach najzimniejszym miesiącem bywa luty, niekiedy grudzień a sporadycznie listopad lub marzec. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią wieloletnią temperaturą wynoszącą około 18,0°C; średnią maksymalną 23°C i minimalną 13°C. W niektórych latach najcieplejszym miesiącem jest sierpień, niekiedy czerwiec a sporadycznie wrzesień i maj.

Dzięki znaczącym wpływom atlantyckim względnie niewielka jest (w skali kraju) średnia wieloletnia amplituda temperatur pomiędzy miesiącem najchłodniejszym i najcieplejszym nie przekraczająca 20°C. Wpływom tym zawdzięcza omawiany obszar również złagodzenie absolutnych zimowych temperatur minimalnych, które wynoszą: -29,4°C (09.02.1956r.). Wysokie jest natomiast absolutne maksimum: 38°C (11.07.1959r); w 30-letnim cyklu obserwacyjnym 1930-60 było to jedno z najwyższych maksimum w Polsce, a w roku 1994 w Słubicach odnotowano rekordowe (w skali kraju) maksimum, które przekroczyło 39°C.

Uprzywilejowanie termiczne obszaru wyraża się również względnie krótkim okresem z opadem śnieżnym, który wynosi 30 dni, a potencjalnie 135 dni oraz okresem występowania szaty śnieżnej – 40 dni a potencjalnie 95-100 dni. Wymienione okresy należą do najkrótszych w Polsce. Czas trwania zimy ($T_{sr.d} \leq 0^{\circ}C$) wynosi tylko 60 dni, a lata ($T_{sr.d} \geq 15^{\circ}C$) powyżej 90 dni. Okres przymrozkowy ($T_{min} \leq 0^{\circ}C$) trwa 110 dni, dni mroźnych ($T_{max} \leq 0^{\circ}C$) – 25 dni, w tym dni bardzo mroźnych ($T_{max} \leq -10^{\circ}C$) – 4 dni. Z kolei dni gorących ($T_{max} \geq 25^{\circ}C$) jest 25, a upalnych ($T_{max} \geq 30^{\circ}C$) – 2. Długi jest okres wegetacyjny ($T_d \geq 5^{\circ}C$), który trwa przeciętnie 220-230 dni.

Generalnie warunki termiczne są korzystne dla rolnictwa. Niesprzyjającą cechą są natomiast niezbyt wysokie opady zwłaszcza, że na omawianym obszarze dominują gleby lekkie. Średnia wieloletnia roczna suma opadów wynosi 550-580 mm (ta druga wyższa suma występuje na wysoczyźnie; w Słubicach wynosi średnio 546 mm). Maksimum opadów przypada na lipiec i wynosi średnio 70-80 mm, minimum natomiast w styczniu – poniżej 40 mm. Na półrocze letnie przypada około 60% opadów rocznych, tak więc klimat tego regionu nie jest „czysto oceaniczny”; ten typ klimatu charakteryzuje się bowiem dominacją opadów jesienno-zimowych oraz wiosennych. Mamy tu – podobnie jak w pozostałej części kraju – do czynienia z tzw. klimatem przejściowym (oceaniczny/kontynentalny). Opady letnie wyróżniają się większą gwałtownością (wysoki opad w krótkim czasie) gdyż przeważnie są natury konwekcyjnej. Średnia wieloletnia liczba dni z opadem $\geq 0,1$ mm wynosi 160 (i jest to dość dużo w skali kraju), w tym z opadem $\geq 1,0$ mm – 115.

Na warunki pluwiotermiczne wpływają czynniki radiacyjne oraz zachmurzenie. Promieniowanie całkowite w skali rocznej wynosi średnio 250 cal/cm²·d. Minimum przypada na grudzień (krótki dzień) i wynosi około 40 cal/cm²·d (1,75 Mj·m⁻²·d⁻¹), a maksimum na czerwiec (długi dzień) – 465 cal/cm²·d (19 Mj·m⁻²·d⁻¹). Średnioroczne usłonecznienie osiąga 4,2h/d, od 7,5h/d w czerwcu do za-

ledwie 0,9h/d w listopadzie. Liczba dni pogodnych (zachmurzenie 0-2 st.) wynosi 60 dni w roku, dość pogodnych (2-5) powyżej 80. Przeważają dni o większym zachmurzeniu: 115 dni chmurnych (5-8) i około 110 dni pochmurnych (8-10). Omawiany obszar nie należy, zatem do najśłoneczniejszych w kraju.

Pole wiatrów charakteryzuje się dominacją sektora zachodniego, w szczególności wiatrów z kierunku W – 23,2%, SW – 17,4% i NW – 10,5%. Duży jest też udział wiatrów północnych (N) – 8,2%, co może być wywołane lokalną modyfikacją pola wiatrów wynikającą z południkowego przebiegu doliny Odry. Przytoczone dane dla róży wiatrów pochodzą, bowiem z położonej w tej dolinie stacji Słubice. Dominacja wiatrów zachodnich występuje w całym roku, ale szczególnie jest wyraźna w okresie letnim. W okresie zimowym większe znaczenie mają kierunki SW i S, a w porach przejściowych (zwłaszcza w listopadzie i marcu) zaznacza się względnie duży udział sektora wschodniego (E), który jednak nigdy nie przeważa, a średnia w roku odznacza się wyjątkowo niską frekwencją wiatrów wiejących z tego kierunku – 7,4%.

Obszar opracowania nie należy do szczególnie wietrznych. Średnioroczna prędkość wiatru nie przekracza tu 4m/s; największa jest w zimie, a najmniejsza w sierpniu. Topografia w pewnym stopniu modyfikuje lokalne pole wiatrów. Najbardziej wietrzne są tu wierzchołki pagórków morenowych (mezoregion Pojezierza Łagowskiego) i one mogą być ewentualnie rozważane jako miejsca lokalizacji elektrowni wiatrowych. Prowadzone dotychczas na stacjach meteorologicznych pomiary wiatru nie były ukierunkowane na potrzeby określania warunków anemometrycznych dla potrzeb lokalizacji elektrowni wiatrowych. Z tego punktu widzenia ważna jest charakterystyka wiatru (jego prędkość, a także krótkookresowa zmienność – porywistość) na wysokości 70m nad poziomem gruntu. Dla racjonalności budowy elektrowni wiatrowych pożądana jest prędkość wiatru (na tej wysokości) minimum 6m/s, przy czym niekorzystne są wiatry zbyt gwałtowne i porywiste. Ponieważ dane z systematycznie prowadzonych obserwacji meteorologicznych na stacjach nie dostarczają wystarczających przesłanek do oceny warunków wietrznych dla potrzeb lokalizacji elektrowni wiatrowych, to przed podjęciem realizacji takiego przedsięwzięcia wymagane jest wykonanie odpowiednich pomiarów, co najmniej w cyklu jednorocznym. Pomiary powinny być prowadzone przy pomocy wysokiej klasy wiatromierzy na różnych poziomach wysokości (dla określenia pionowego profilu wiatru), a w szczególności na wysokości przewidywanego usytuowania osi turbiny wiatraka. Klimat należy do najbardziej mobilnych elementów i zarazem czynników środowiska przyrodniczego. Od średnich wieloletnich parametrów klimatu występują w poszczególnych latach znaczne odchylenia. Dotyczy to zwłaszcza temperatur pory zimowej, w której w kształtowaniu warunków pogodowych dominującą rolę odgrywa adwekcja. W Słubicach średnia temperatura stycznia może się zmieniać od prawie -11°C (a więc temperatura charakteryzująca najzimniejszy miesiąc w północnej Skandynawii) do +3,5°C (a więc temperatura zbliżona do przeciętnej wieloletniej tego miesiąca w południowym Krymie). Znacznie mniejszą zmiennością średniej temperatury odznacza się lipiec: od 15,8°C do 21,8°C. Średnia roczna w Słubicach może wynosić w poszczególnych latach od nieco ponad 6°C do ponad 10°C. Roczna suma opadów w Słubicach w cyklu obserwacyjnym 1930-60 zmieniała się w przedziale 330-750 mm; w lipcu od 25-190 mm a w styczniu od 10 do 80 mm. Średnia wilgotność względna dla lipca zmieniała się w przedziale 56-78% przy średniej wieloletniej 73% a stycznia – od 76-95% przy średniej wieloletniej 85%; średnia wieloletnia roczna wilgotność powietrza w Słubicach wynosi 67,5%.

2.4.2. Bogactwa naturalne.

Na terenie gminy Górzycyca, w rejonie wsi Ługi Górzyckie znajdują się pokłady złóż gazu i ropy naftowej. Podjęto nawet próby eksploatacji złóż ropy naftowej, które później zaniechano. Obecnie trwają prace związane z budową gazociągu oraz trwają przygotowania dokumentacji pod kopalnię która ma być zlokalizowana na terenie Ługi 1. Eksploatowany gaz ma być uszlachetniany gazem wydobywanym na terenie gminy Dębno i przesyłany do zakładów produkcyjnych na terenie Kostrzyna n/O w szczególności, w SK SSE.

Ponadto na terenie gminy Górzycyca eksploatowane są dwie zwirownie z pokładami pospółki zwirowej o pow. 27,50 ha i 16,98 ha.

Geomorfologia i rzeźba terenu.

Na ukształtowanie się terenów gminy znaczący wpływ miał okres ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Okresowi temu zawdzięczamy wzniesienia dochodzące do 70 m. zbudowane w większości z piasku i żwiru różnej frakcji jak również z glin zwałowych z licznymi głazami.

Od wschodu i południowego-wschodu obserwuje się teren płaski ukształtowany przez wysoczyzną morenową równiny sandrowe. Równina sandrowa rozciąga się na terenie wsi Czarnów, Żabice, Stańsk, Spudłów, Laski i Radówek. Od zachodu teren jest ukształtowany przez dolinę Odry przecinany licznymi rowami opaskowymi i kanałem Racza Struga. Teren ten jest podmokły i szczególnie trudny dla jakichkolwiek prac w okresie wiosennym i jesiennym ze względu na występujące tam mady i tereny bagienne. Poziom wód zarówno w rowach jak i kanale jest zależny od poziomu wód rzeki. Odległości pomiędzy obszarem zamieszkałym a Odrą wynoszą średnio 1,2 km. Wahania poziomu wód gruntowych i czasowe zatapianie powoduje, że teren ten nie nadaje się pod urbanizację.

3. Planowane projekty na lata 2007-2013 w świetle LRPO i innych programów.

3.1. Projekt nr 1 : Budowa nowej oczyszczalni ścieków w miejscowości Górzycy.

Oczyszczalnia ścieków w miejscowości Górzycy została wybudowana w latach 80 poddana modernizacji część technologiczna w roku 1998. Wstępnie oczyszczalnia była przewidziana pod obsługę osiedla mieszkaniowego powstałego w Górzycy z czasem podłączono do niej kanalizację z terenu całej miejscowości. Zdolność przerobowa oczyszczalni jest w pełni wykorzystywana a budowla składająca się z trzech biobloków rokrocznie ulega niszczeniu naturalnemu. W celu odpowiedniej pracy i spełniania norm należy wybudować nową oczyszczalnię. Drugim atutem przemawiającym o budowie nowej oczyszczalni ścieków o zwiększonej przepustowości jest planowane włączenie do powyższej oczyszczalni miejscowości Owczary, Pamięcin, Laski Lubuskie i Radówek. Przewiduje się budowę oczyszczalni ścieków o przepustowości max. 460 m³/dobę, w systemie SBR. Dzięki odpowiedniej przepustowości oczyszczalni można w jej system włączyć miejscowości Golice i Lisów z terenu gminy Słubice co obniży koszty eksploatacyjne oczyszczalni i pomniejszy udział własny gminy w jej budowie. Budowa nowej oczyszczalni ścieków wpłynie pozytywnie na rozwój gospodarczy poprzez podniesienie atrakcyjności nowych terenów inwestycyjnych, poprawi warunki życia mieszkańców gminy, wpłynie pozytywnie na ochronę środowiska naturalnego poprzez przejęcie ścieków z miejscowości położonych w południowej części gminy jak również poprawie ulegną parametry ścieków oczyszczanych poprzez odpowiednie odciążenie obecnej oczyszczalni.

3.2. Projekt nr 2: Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Owczary, Pamięcin, wraz z rurociągami tranzytowymi.

Skanalizowanie tych miejscowości pozwoli na pełne skanalizowanie gminy Górzycy od strony południowej. Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z rurociągami tranzytowymi do oczyszczalni ścieków w Górzycy poprawi warunki życiowe mieszkańców tych miejscowości, wpłynie pozytywnie na nowe inwestycje gospodarczo – turystyczne, poprawi wizerunek estetyczny miejscowości i poprawi stan środowiska naturalnego.

Lp.	Nazwa miejscowości	Nazwa zadania					
		Przepompownia ścieków PG	Kolektory Tłoczne Ø 125	Kanalizacja Grawitacyjna Ø 200	Przykanaliki Ø 160mm	Przepompownie lokalne P1	Rurociąg tłoczny Ø 110
1.	Owczary	1szt.	780 mb	1280 mb	384 mb	1 szt.	40 mb
2.	Pamięcin	1 szt.	3100 mb	3.200 mb	1560 mb	3 szt.	620 mb

3.2. Projekt nr 3 : Budowa hali sportowo-widowiskowej w Górzycy.

Obecna infrastruktura sportowa na terenie gminy przystosowana jest do organizacji zajęć sportowych na otwartym powietrzu. Brakuje ewidentnie sali sportowo-widowiskowej, która pozwoliłaby na prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjno-widowiskowych przez cały rok. Sala sportowo-widowiskowa jest również niezbędnym zapleczem dla dzieci i młodzieży uczącej się w Zespole szkół w Górzycy jak również szkół podstawowych z terenu gminy. Takie zaplecze techniczne pozwoli nauczycielom i instruktorom sportu na prawidłowy i przede wszystkim wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży.

Projekt przewiduje budowę hali sportowo-widowiskowej o następujących parametrach technicznych: długość 53,12 m, szerokość 24,20 m, wysokość 9,43 m, powierzchnia zabudowy 1285 m², powierzchnia użytkowa 1489 m², powierzchnia całkowita 1586,44 m², kubatura 10628 m³. Hala sportowo-widowiskowa będzie budynkiem wolnostojącym, nie podpiwniczonym, w części sali sportowej parterowym, w części zaplecza – 3 kondygnacyjnym. Budynek w części parterowej podzielony będzie na dwie części: salę widowiskowo-sportową o wymiarach ok. 24x43m, oraz zaplecze socjalno-techniczne o wymiarach około 24x10m, w którym zlokalizowane będą szatnie i łazienki dla sportowców, sala gimnastyczna dla osób niepełnosprawnych, toalety, pokój nauczyciela (trenera) i pomieszczenia pierwszej pomocy, magazyn oraz pomieszczenia gospodarcze. Na drugim pięttrze, nad zapleczem znajduje się widownia, która mieści 166 miejsc siedzących. Sala poza imprezami typowo sportowymi, może służyć do wystawiania przedstawień szkolnych, teatralnych oraz organizowania innych imprez rozrywkowych czy szkoleniowych wymagających dużych powierzchni użytkowych. Dodatkowo wzdłuż Sali do gier pomiędzy dźwigarami z drewna klejonego można zamontować trybuny wysuwane na dodatkową liczbę widzów

3.4. Projekt nr 4 : Modernizacja wodociągów na terenie gminy.

Na terenie gminy Górzycy funkcjonują ujęcia wody wraz ze stacjami uzdatniania z lat 60. Powstały one za dobrych czasów funkcjonowania Państwowych Gospodarstw Rolnych. Do czasów obecnych podlegały one remontom i naprawą bieżącym. Upływ czasu i jakość materiałów, jakie były dostępne w czasie powstawania powyższych obiektów spowodował, że koszty utrzymania są wysokie i nieopłacalne. Projekt modernizacja wodociągów na terenie gminy przewiduje przejście z 9 ujęć wody wraz ze stacjami jej uzdatniania do trzech w miejscowościach Górzycy, Czarnów, Stańska. Pozostałe ujęcia i stacje uzdatniania zostaną zamknięte. Pozwoli to na zmniejszenie kosztów eksploatacyjnych i uniknięcie kar ze względu na zły stan tych stacji. Wraz z budową rurociągów tranzytowych nastąpi wymiana rur wodnych na terenie miejscowości Pamięcin, Laski, Owczary, Spudłów. Wymiana jest podyktowana złym stanem rur wodnych w większości zamulone i skorodowane, drugi powód to różnorodność użytego materiału od rur azbestowych poprzez stalowe skończywszy na PE jest to przyczyną częstych awarii i braków w dostawach wody w związku z brakiem części zapasowych.

3.5. Projekt nr 5: Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Czarnów, Żabice i Stańsk.

Realizacja tego zadania będzie zwiędzeniem już rozpoczętego procesu skanalizowania tych miejscowości. Obecnie każda z nich jest w pewnym stopniu skanalizowana a powstałe ścieki są kierowane do centralnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Czarnów oddanej do użytku w 2003r. Najbardziej skanalizowana jest miejscowość Czarnów około 63 % położonej kanalizacji, trzy przepompownie, następnie około 53 % kanalizacji jest położone w miejscowości Stańska w zaledwie 3 % w miejscowości Żabice. Skończenie kanalizacji w tych miejscowościach ma szczególne znaczenie dla środowiska naturalnego ze względu na bliskie położenie względem Parku Narodowego „Ujście Warty”. Obecnie ścieki są gromadzone w zbiornikach bezodpływowych tzw. szambach. Szczelność szamb oraz regularność wywozu pozostawia wiele do życzenia. Powoduje to przenikanie zanieczyszczeń do gruntu a tym samym do wód gruntowych i wraz z nimi na teren Parku. Budowa kanalizacji poprawi również warunki życia mieszkańców tych miejscowości, zwiększy atrakcyjność gospodarczo – turystyczną.

Lp.	Nazwa miej-	Nazwa zadania
-----	-------------	---------------

	scowości	Przepompownia ścieków PG	Kolektory Tłoczne Ø 125	Kanalizacja Grawitacyjna Ø 200	Przykanaliki Ø 160mm	Przepompownie lokalne P1	Rurociąg tłoczny Ø 90
1.	Czarnów	0	0	1813 mb	951 mb	3 szt	1102 mb
		0	0	688.940	356.625	80.000	252.358
2.	Stańsk	0	0	379,5 mb	114 mb	0	0
		0	0	144.210	42.750	0	0
3.	Żabice	0	0	3926 mb	2266 mb	3 szt.	541 mb
		0	0	1.491.880	849.750	80.000	123.889
		0	0	6118,5 mb	3331 mb	6	1643 mb

3.6. Projekt nr 6: Budowa ośrodka turystycznego nad jeziorem Żabiniec.

Gmina Górzycyca jest właścicielem ośrodka turystycznego położonego nad jeziorem Żabiniec w odległości około 2 km od miejscowości Żabice. Obecnie na terenie wydzielonym i ogrodzonym znajduje się wigwam na przyjęcia okolicznościowe mogący pomieścić do 80 osób, dwa pokoje dwuosobowe stół do pinponga, boisko do gry w siatkówkę plażowa. Założeniem jest rozbudowa ośrodka i terenu przy plaży. W związku z bliskim położeniem jeziora w stosunku do Parku Narodowego „Ujście Warty”, położenie na terenie Parku Krajobrazowego „Ujście Warty” a tym samym duża ilość turystów odwiedzających te tereny pozwoli na w pełni wykorzystanie tego ośrodka. Odpowiednio przygotowana infrastruktura pozwoli na ściąganie mieszkańców z ościennych gmin i powiatów.

Zakres rzeczowy
<p>Teren kompleksu</p> <ul style="list-style-type: none"> - plac zabaw dla dzieci - taras biesiadowo-taneczny dla ok. 100 osób - sezonowe pawilony mieszkalne dla ok. 40 osób (pokój, sanitariaty) - zaplecze małej gastronomii - zaplecze sanitarne - oświetlenie - komunikacja na terenie - komunikacja i parkingi – dojazd - inne <p>Teren przyplaży</p> <ul style="list-style-type: none"> - mała przystań sprzętu wodnego - plac do gier i zabaw (stół ping-pongowy, boisko do piłki plażowej, huśtawki itp.) - punkt ratownika - zaplecze małej gastronomii - zaplecze sanitarne - oświetlenie - komunikacja i parkingi - miejsce biwakowe

3.7. Projekt nr 7: Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Górzycyca.

Coraz większa popularyzacja ruchu rowerowego oraz atrakcyjność przyrodnicza i kulturowa powoduje wzrost osób poruszających się tym środkiem lokomocji. Rozwój infrastruktury technicznej w tym kierunku pozwoli na wzrost atrakcyjności turystycznej gminy. Ułatwi to również poruszanie się mieszkańców gminy pomiędzy miejscowościami w sposób bezpieczny.

Zakres rzeczowy

- ścieżka rowerowa Czarnów – Górzycy długości około 8,5 km,
- ścieżka rowerowa Pamięcin - Owczary długości około 6 km,
- ścieżka rowerowa po torowisku kolejowym Kostrzyn – Słońsk długości około 12 km,
- ścieżka rowerowa po ławce przywałowej wału przeciwpowodziowego rzeki Odra długość około 12 km,

3.8. Projekt nr 8: Modernizacja ulicy Mickiewicza w Żabicach,

Drogę na ulicy Mickiewicza należy poddać modernizacji ponieważ nie odpowiada żadnej klasie technicznej. Nawierzchnia drogi jest w złym stanie technicznym. Droga jest wąska 2,5 m szerokości. Pobocze drogi posiada liczne zawyżenia i zaniżenia, co utrudnia manewry mijania. Brak ciągów pieszych utrudnia poruszanie się mieszkańców na tej ulicy jak i osób odwiedzających.

3.9. Projekt nr 9: Modernizacja ulicy 1 Maja w Żabicach,

Drogę na ulicy 1 Maja należy poddać modernizacji ponieważ nie odpowiada żadnej klasie technicznej. Nawierzchnia drogi jest w złym stanie technicznym. Droga jest wąska 2,5 m szerokości. Pobocze drogi posiada liczne zawyżenia i zaniżenia, co utrudnia manewry mijania. Brak ciągów pieszych utrudnia poruszanie się mieszkańców na tej ulicy jak i osób odwiedzających

3.10. Projekt nr 10: Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu na terenie gminy Górzycy i gmin Słubice, Cybinka, Ośno Lubuskie, Rzepin, Torzym, Słońsk

Celem jest rozwój społeczeństwa informacyjnego, poprzez przygotowanie odpowiednich narzędzi informatycznych i niezbędnej infrastruktury technicznej umożliwiającej mieszkańcom dostęp do szerokopasmowego Internetu. Realizacja inwestycji pozwoli na wyrównanie szans pomiędzy miastem a wsią, ułatwi warunki życia mieszkańcom gminy, podniesie atrakcyjność gminy co powinno poprawić na zmniejszenie bezrobocia i poprawę warunków ekonomicznych mieszkańców.

3.11. Projekt nr 11: Inwestycje związane z programami PROW w priorytecie „Odnowa i Rozwój wsi”, „Leader”.

Gmina wytypowała trzy miejscowości do ubiegania się o inwestycje w ramach priorytetu odnowy wsi tj. Czarnów, Pamięcin, Żabice. Koncepcje rozwojowe wsi zostaną ujęte w odrębnym dokumencie jakim jest Program rozwoju wsi Pamięcin, Czarnów, Żabice”.

3.12. Projekt nr 12: Kompleksowe uzbrojenie osiedla budownictwa jednorodzinne w Górzycy .

Założeniem zadania jest uzbrojenie gruntów w infrastrukturę techniczną typu: woda, gaz, prąd, kanalizacja sanitarna, kanalizacja deszczowa, drogi utwardzone i ciągi piesze. Zadanie poprawi warunki życia mieszkańców osiedla, poprawi atrakcyjność gminy.

3.13. Projekt nr 13: Budowa infrastruktury wodno-turystycznej przystani w Górzycy

Zadanie ma pozwolić na rozwój turystyki wodnej w gminie Górzycy i wpisanie gminy w sieć przystani na rzece Odrze. Dzięki inwestycji spodziewamy się wzrostu rozwój turystyki na terenie gminy poprzez liczbę turystów odwiedzających gminę jak i jej promocję. Przystań zwiększy atrakcyjność gminy, pozwoli na rozwój infrastruktury towarzyszącej takim inwestycją w szczególności przy samej przystani.

4. Powiązanie projektów ze strategicznymi dokumentami gminy Górzycy, powiatu, województwa i kraju.

Reforma administracyjna, jednoznacznie określiła miejsce i rolę gminy w strukturze państwa. Ustawodawca jednoznacznie przesądził, które zadania gminy są zadaniami publicznymi o charakterze gminnym. Zadania, które zostały przekazane do gmin, mieszczą się w dziedzinach prawa Unii Europejskiej oraz w dokumencie opracowanym i przyjętym przez Radę Gminy Górzycy - „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy”. Plan jest dokumentem rozwoju lokalnego, opracowanym zgodnie ze standardami europejskimi.

Działania zaplanowane w ramach poszczególnych zasadniczych obszarów problemowych rozwoju gminy wynikają z przyjętych celów głównych, określonych odrębnie dla każdego z obszarów problemowych. Z kolei zdefiniowane cele strategiczne wyznaczają charakter programów operacyjnych, których realizacja, w ramach programów, prowadzi do osiągnięcia wyznaczonego celu. Podstawowym celem jest przeciwdziałanie bezrobociu na terenie gminy poprzez stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, wspieranie przedsiębiorczości, a w szczególności sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Należy tu pamiętać o młodych ludziach, absolwentach naszych szkół średnich i wyższych. Będzie to miało wpływ na rozwój rodzimej przedsiębiorczości, kultury, sportu oraz ograniczenie patologii społecznych. Kolejnym celem jest poprawa infrastruktury drogowej. Następnymi celami ważnymi dla gminy są cele społeczne: rozwój oświaty na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. Należy także zadbać o wypoczynek ludzi po pracy poprzez wykorzystanie własnych walorów przyrodniczych, upowszechnienie turystyki sobotnio-niedzielnej, rowerowej. Jest to poważny argument do budowania ścieżek rowerowych, budowy i rozbudowy bazy sportowo-rekreacyjnej. Analiza sytuacji na obszarach wiejskich i w całym rolnictwie wskazuje na istotne problemy zaniedbań w tej dziedzinie życia społeczno-gospodarczego kraju, powiatu i gminy. Problemy te wynikają z polityki poprzedniego systemu oraz z niedoskonałości wdrażania gospodarki wolnorynkowej. Poprzez strategię rozwoju gospodarczego gminy Górzycy chciano osiągnąć następujące cele główne:

1. Wspieranie rozwoju gospodarczego gminy

- 1.1. Aktywna promocja gospodarcza gminy
- 1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i instytucjonalnego otoczenia biznesu.
- 1.3. Modernizacja systemu komunikacji.

2. Wszechstronny rozwój infrastruktury społecznej.

- 2.1. Optymalizacja pomocy społecznej w gminie
- 2.2. Wysoki poziom nauczania oraz równy dostęp młodzieży do nauki.
- 2.3. Upowszechnianie sportu masowego w gminie
- 2.4. Rozwój i promocja turystyki w gminie

3. Wielofunkcyjny rozwój wsi i zachowanie środowiska naturalnego.

- 3.1. Rozwój zrównoważonego rolnictwa.
- 3.2. Poszerzenie obszarów o wysokich walorach przyrodniczych.
- 3.3. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.
- 3.4. Racjonalna gospodarka odpadami stałymi i ciekłymi.

Realizacja celów głównych sprzyjać będzie wzrostowi gospodarczemu na terenie gminy, przekształceniom strukturalnym regionu, wzrostowi urbanizacji, zwiększeniu mobilności przestrzennej ludności oraz zwiększeniu poziomu wiedzy i dostępu do najnowocześniejszych technologii społeczeństwa i podmiotów gospodarczych.

Osiągnięcie wyżej wymienionych celów odbywać się będzie poprzez realizację poszczególnych programów. Planowane cele główne są zgodne z priorytetami rozwoju województwa Lubuskiego i Lubuskim Regionalnym Programem Operacyjnym. W ramach programu LRPO gmina przymierza się do trzech priorytetów:

1. Priorytet I Rozwój infrastruktury wzmacniającej konkurencyjności regionu.
2. Priorytet III Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego.
3. Priorytet V Rozwój i modernizacja infrastruktury turystycznej i kulturowej.

W ramach priorytetu Rozwój infrastruktury wzmacniającej konkurencyjności regionu wyodrębni-
no następujące kategorie inwestycji:

09 – inne działania mające na celu pobudzenie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP.

10 – Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieć szerokopasmowa)

11 – technologie informacyjne i komunikacyjne

13 – Usługi i aplikacje dla obywateli

16 - Kolej

23 – Drogi regionalne/lokalne

25 – Transport miejski

31 – Porty lotnicze

31 – Śródlądowe drogi wodne (regionalne i lokalne)

61 – Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich

W priorytet Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego zostały zawarte następują-
ce kategorie inwestycji:

33 – energia elektryczna

35 – Gaz ziemny

39 – Energia odnawialna: wiatrowa

40 – Energia odnawialna: słoneczna

41 – Energia odnawialna: biomasa

42 – Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe

43 – Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona, zarządzanie energią

44 – Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi

45 – gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną

46 – Oczyszczanie ścieków

47- Jakość powietrza

48 – Zintegrowany system zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń

51 – Promocja bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym Natura 2000)

53 – Zapobieganie zagrożeniom

54 – Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom

W priorytecie Rozwój i modernizacja infrastruktury turystycznej i kulturowej zapisane zostały ka-
tegorie inwestycji:

24 – ścieżki rowerowe

56 – Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego

57 – Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych

58 – Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego

59 – Rozwój infrastruktury kulturalnej

Gmina Górzycyca w ramach finansowania w latach 2007-2013 zamierza podjąć się inwestycji
wpisujących się w priorytety i kategorie inwestycyjne Lubuskiego Regionalnego Programu Opera-
cyjnego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Oś 3 i Oś 4, Europejskiego Funduszu Społecz-
nego i innych funduszy dostępnych dla jednostek samorządowych. Będą one ważnym czynnikiem
pobudzenie rozwoju społeczno-gospodarczego na obszarze gminy oraz tej części powiatu i woje-
wództwa Lubuskiego.

4.1. Tabela powiązań projektów z aktualnymi dokumentami programowymi.

Priorytety Rozwoju Województwa	Strategii Rozwoju Gminy Górzycy	Program		Projekty zdefiniowane przez Powiat w rozdziale 3	Uwagi
		Priorytet	Kategoria interwencji		
		LRPO Priorytet III EkoFundusz	46	Projekt nr 1: Budowa nowej oczyszczalni ścieków w miejscowości Górzycy	
		LRPO Priorytet III PROW EkoFundusz Inne Środki UE I krajowe	46 Działanie os.3, 3.3	Projekt nr 2. Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Owczary, Pamięcin, wraz z rurociągami tranzytowymi	
		LRPO Priorytet V MS	57	Projekt nr3: Budowa hali sportowo-widowiskowej w Górzycy	
		LRPO Priorytet III PROW ANR	45 Działanie os.3, 3.3	Projekt nr 4: Modernizacja wodociągów na terenie gminy	
		LRPO Priorytet III PROW	46 Działanie os.3, 3.3	Projekt nr 5: Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Czarnów, Żabice i Stańsk	
		LRPO Priorytet V PROW	57 Działanie os.3, 3.4; 4.1	Projekt nr 6 Budowa ośrodka turystycznego nad jeziorem Żabiniec.	
		LRPO Priorytet V PROW	24 Działanie os.3, 3.4; 4.1	Projekt nr 7 Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Górzycy	
		LRPO Priorytet I	23	Projekt nr 8 Modernizacja ulicy Mickiewicza w Żabicach	
		LRPO Priorytet I	23	Projekt nr 9 Modernizacja ulicy 1 Maja w Żabicach	
		LRPO Priorytet I	10	Projekt nr 10 Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu na terenie gmin Górzycy i gmin Słubice, Cybinka, Ośno lubuskie, Rzepin, Torzym, Słońsk	
		PROW	Działanie os.3, 3.3; 3.4; Działanie os. 4, 4.1	Projekt nr 11 Inwestycje związane z programami PROW w ramach programów Odnowa i rozwój wsi oraz Leader	
		LRPO Priorytet I	23; 61	Projekt nr 12 Kompleksowe uzbrojenie osiedla budownictwa jednorodzinnego w Górzycy .	

		LRPO Priorytet I Priorytet V PROW	31 57 Działanie os.3, 3.3; Działanie os. 4, 4.1	Projekt nr 13 Budowa infrastruktury wodno-turystycznej przystani w Górcy	
--	--	---	--	---	--

4.2. Powiązanie Projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.

Lp	Nazwa Projektu	Działania samorządu gminnego/powiatowego/wojewódzkiego/inne	Uwagi
1	Projekt nr 1: Budowa nowej oczyszczalni ścieków w Górzycy	Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Owczary, Pamięcin i miejscowości Golice i Lisów w gminie Słubice. Kompleksowe uzbrojenie osiedla jednorodzinne w Górzycy	
2	Projekt nr 2: Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Owczary, Pamięcin, wraz z rurociągami tranzytowymi	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Golice gm. Słubice,	
3	Projekt nr3: Budowa hali sportowo-widowiskowej w Górzycy	Poprawa baszy sportowej a tym samym wzrost atrakcyjności gminy zwiększenie możliwości rozwojowych .	
4	Projekt nr 4: Modernizacja wodociągów na terenie gminy Górzycy	Modernizacja wodociągu w Gminie Słubice miejscowość Golice,	
5	Projekt nr 5: Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Czarnów, Żabice i Stańsk.	Kontynuacja zadania skanalizowania gminy Górzycy.	
6	Projekt nr 6 Budowa ośrodka turystycznego nad jeziorem Żabiniec.	Budowa ścieżek rowerowych w Gm. Górzycy i Słońsk po zlikwidowanej linii kolejowej nr 414; Budowa ścieżki rowerowej przy wale powodziowym rzeki Odry łączącej kompleks z gm. Słubice i miastem Kostrzyn	
7	Projekt nr 7 Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Górzycy	Budowa ścieżek rowerowych w gminie Ośno, Słońsk, Słubice, Mieście Kostrzyn n/O, Powiecie Sulęcińskim,	
8	Projekt nr 8 Modernizacja ulicy Mickiewicza w Żabicach	Modernizacja drogi powiatowej Kostrzyn – Ośno, Budowa ścieżek rowerowych na terenie powiatu Słubickiego i Sulęcińskiego	
9	Projekt nr 9 Modernizacja ulicy 1 Maja w Żabicach	Modernizacja drogi powiatowej Kostrzyn – Ośno, Budowa ścieżek rowerowych na terenie powiatu Słubickiego i Sulęcińskiego	
10	Projekt nr 10 Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu na terenie gmin Górzycy i gmin Słubice, Cybinka, Ośno lubuskie, Rzepin, Torzym, Słońsk	Modernizacja drogi powiatowej Kostrzyn – Ośno, Budowa ścieżek rowerowych na terenie powiatu Słubickiego i Sulęcińskiego.	
11	Projekt nr 11 Inwestycje związane z programami PROW w ramach programu Odnowa i rozwój wsi oraz Leader	Budowa ścieżek rowerowych, Budowa ośrodka turystycznego nad jeziorem w Żabicach.	
12	Projekt nr 12 Kompleksowe uzbrojenie osiedla budownictwa jednorodzinne w Górzycy .	Budowa oczyszczalni ścieków w Górzycy. Budowa hali sportowo-widowiskowej w Górzycy.	
13	Projekt nr 13 Budowa infrastruktury wodno-turystycznej przystani w Górzycy	Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Górzycy, Słubice, miasta Kostrzyn nad Odrą, gminą Sulęcín.	

5. Wybrane wskaźniki monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Górzycy.

W celu racjonalnego, sprawnego i efektywnego wykorzystania środków strukturalnych, Unia Europejska nakłada na beneficjentów, obowiązek monitorowania wydatków i efektów rzeczowych wdrażania programów. Monitorowanie jest to proces systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych opisujących postęp i efekty programu. Monitoring spełnia m.in. rolę systemu wczesnego ostrzegania o ewentualnych nieprawidłowościach. Wspomaga on proces zarządzania pomocą ze środków strukturalnych, dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania pomocy przez cały okres trwania projektu. W zależności od charakteru dostarczanych danych, monitoring dzielimy na rzeczowy i finansowy. Monitoring rzeczowy dostarcza danych obrazujących postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwiających ocenę jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w LRPO.

Monitoring finansowy dostarcza danych dotyczących finansowych aspektów realizacji projektu, będących podstawą do oceny sprawności i prawidłowości wydatkowania przeznaczonych na niego środków. Zgodnie z wytycznymi Unii Europejskiej monitoring finansowy odbywa się w oparciu o raporty – okresowe, roczne oraz końcowe, które przedstawiane są Instytucji Płatniczej przez Instytucję Zarządzającą.

W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie programu.

Dane, obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań zostały, zgodnie z wytycznymi KE, podzielone są na trzy kategorie:

Wskaźniki produktu. Odnoszą się one do rzeczowych efektów działalności. Liczone są w jednostkach materialnych, np. długość nowo budowanych dróg; liczba budynków poddanych renowacji; ilość firm, które otrzymały pomoc, itp.

Wskaźniki rezultatu. Odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektem wynikającym z wdrożenia programu. Takie mierniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zwiększenie sprzedaży eksportowej firm objętych danym działaniem, zmniejszenie nakładów na bieżące remonty nawierzchni, itp.)

Wskaźniki oddziaływania. Obrazują one konsekwencje danego programu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętym działaniem, chociaż pojawiających się po pewnym czasie (**oddziaływanie bezpośrednie**), jak i do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania (**oddziaływanie pośrednie**). Przykładowe wskaźniki oddziaływania to liczba innowacji wprowadzonych przez wsparte firmy w czasie 18 miesięcy po zakończeniu projektu (oddziaływanie bezpośrednie), czy wskaźnik zatrudnienia 24 miesiące od zakończenia realizacji programu (oddziaływanie pośrednie).

Wskaźniki zdefiniowane dla projektów mierzone będą cyklicznie. Częstotliwość pomiaru, wskaźników jest różna w zależności od kategorii wskaźnika i od poziomu w strukturze wdrażania. Bazowym okresem, wobec którego porównywane są zmiany wskaźników jest rok (lub jego ostatni kwartał) poprzedzający rok, w którym rozpoczęto wdrażanie projektu. Wskaźniki powiązane są ściśle z celami projektu. Wartości wskaźników w momencie rozpoczęcia realizacji programu to tzw. dane bazowe.

Monitorowaniu realizacji inwestycji zapisanych w Planie Rozwoju Lokalnego powiatu ślubickiego służyć będzie szereg wskaźników adekwatnych do podejmowanych działań w ramach regionalnej polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Przykładowe wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania przedstawione są w układzie tabelarycznym dla planowanych projektów.

Tabela wskaźników monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego.

Projekt	Kategoria wskaźnika monitorowania	Wskaźniki	Źródło danych	Szacunkowa docelowa wartość wskaźnika
Projekt nr 1: Budowa nowej oczyszczalni ścieków w Górzycy Projekt nr 2: Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Owczary, Pamięcin, wraz z rurociągami tranzytowymi	Produkty	Nowy obiekt Sieć kanalizacyjna grawitacyjna Ø 200 mm Ø 160 mm Rurociągi tranzytowe Ø 90 mm Ø 110 mm Ø 125 mm Przepompownie ścieków	Projekt techniczny i koncepcja	1 14.248 mb 6760 mb 1643 mb 3060 mb 6330 mb 14 szt
	Rezultaty	Ilość oczyszczanych ścieków RLM Ilość osób podłączonych do sieci		460 m ³ 4180 2204
	Oddziaływanie	Ilość nowych miejsc pracy Zmniejszenie bezrobocia Zwiększenie liczby turystów Wzrost atrakcyjności gminy	Gmina Górzycza, ZGK. w Górzycy	3 2% 10% 15%
Projekt nr 3 Budowa Hali sportowo-widowiskowej	Produkty	Nowy obiekt		1
	Rezultaty	Liczba miejsc na Sali Liczba boisk do gry		166 6
	Oddziaływanie	Ilość nowych miejsc pracy Zmniejszenie bezrobocia Zwiększenie liczby turystów Wzrost atrakcyjności gminy	Gmina Górzycza	4 2% 15% 20%
Projekt nr 4. Modernizacja wodociągów na terenie gminy Górzycza	Produkty	Liczba zmodernizowanych obiektów Liczba zamkniętych obiektów Długość sieci Ø 90 mm Ø 110 mm Ø 140 mm Nowe hydrofony	Gmina Górzycza, ZGK. w Górzycy	3 6 12850 mb 11700 mb 6680 mb 2
	Rezultaty	Ilość osób korzystających z ujęć wody Zmniejszenie kosztów eksploatacji Ochrona środowiska Podniesienie jakości życia		Gmina Górzycza, ZGK. W Górzycy

	Oddziaływanie	Nowe miejsca pracy Zwiększenie liczby osób korzystających z wodociągów Zwiększenie liczby turystów Wielkość migracji	Gmina Górzycy, ZGK. w Górzycy	5 10% 15% 2%
Projekt nr 5 Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Czarnów, Żabice i Stańsk	Produkty	Sieć kanalizacyjna grawitacyjna Ø 200 mm Ø 160 mm Rurociągi tranzytowe Ø 90 mm Przepompownie	Projekt techniczny i koncepcja	6118,5 mb 3331 mb 1643 mb 3 szt
	Rezultaty	Ilość oczyszczanych ścieków Ilość osób podłączonych do sieci		95 m ³ 454
	Oddziaływanie	Ilość nowych miejsc pracy Zmniejszenie bezrobocia Zwiększenie liczby turystów Wzrost atrakcyjności gminy	Gmina Górzycy, ZGK. w Górzycy	1 0,2% 1% 10%
Projekt nr 6 Budowa ośrodka turystycznego nad jeziorem Żabinec.	Produkty	plac zabaw dla dzieci taras biesiadowo-taneczny dla ok. 100 osób sezonowe pawilony mieszkalne dla ok. 40 osób (pokój, sanitariaty) zaplecze małej gastronomii zaplecze sanitarne komunikacja i parkingi – dojazd mała przystań sprzętu wodnego punkt ratownika miejsce biwakowe	Koncepcja zagospodarowania	2 1 10 2 2 2 1 1 1
	Rezultaty	Zagospodarowanie powierzchni Wzrost liczby osób korzystających z obiektów	Gmina Górzycy	5 ha 50%
	Oddziaływanie	Ilość nowych miejsc pracy Zwiększenie ilości turystów Wzrost atrakcyjności gminy	Gmina Górzycy	4 30% 25%
Projekt nr 7 Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Górzycy Projekt nr 8 Modernizacja ulicy Mickiewicza w Żabicach Projekt nr 9 Modernizacja ulicy 1 Maja w Żabicach	Produkty	Długość dróg gminnych Długość wybudowanych ciągów pieszych Poprawa stanu ochrony środowiska	Gmina Górzycy	1056 mb 1680 mb 10%
	Rezultaty	Powierzchnia dostępnych terenów inwestycyjnych Średni czas przejazdu transportem kołowym Podniesienie jakości dróg Zmniejszenie poziom emisji spalin do atmosfery	Gmina Górzycy	20 ha -10 % 50 % -10%

	Oddziaływanie	Ilość nowych miejsc pracy Zmniejszenie bezrobocia Zwiększenie liczby osób korzystających z dróg Zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę Wzrost dochodów ludności	Gmina Górzycza	4 8% 20% 10% 1%
Projekt nr 10 Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu na terenie gmin Górzycza i gmin Słubice, Cybinka, Ośno Lubuskie, Rzepin, Torzym, Słońsk	Produkty	Urządzenia umożliwiające udostępnienie usługi dla mieszkańców gmin		7
	Rezultaty	Liczba nowych osób korzystających z internetu		60%
	Oddziaływanie	Wzrost atrakcyjności gmin Poprawa warunków życia		10% 5% 60%
Projekt nr 12 Kompleksowe uzbrojenie osiedla budownictwa jednorodzinnego w Górzycy .	Produkty	Kanalizacja sanitarna Kanalizacja deszczowa Sieć wodociągowa drogi		400 445 750 650
	Rezultaty	Ilość nowych mieszkańców Wzrost powierzchni pod inwestycje związane z budownictwem jednorodzinny, Podniesienie jakości dróg Zmniejszenie poziom emisji spalin do atmosfery		120 20% 10% -10 %
	Oddziaływanie	Zmniejszenie bezrobocia Zwiększenie liczby osób korzystających z dróg Zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę Wzrost dochodów ludności		2% 20% 4% 1%
Projekt nr 13 Budowa infrastruktury wodno-turystycznej przystani Górzycy	Produkty	Budowa infrastruktury przystani Budowa infrastruktury towarzyszącej		1 3
	Rezultaty	Zagospodarowanie turystyczno-gospodarcze Wzrost atrakcyjności gminy		4 ha 15%
	Oddziaływanie	Zmieszenie bezrobocia Wzrost dochodów ludności Wzrost turystów odwiedzających gminę		2% 1% 18%

6. Plan finansowy i źródła finansowania projektów na lata 2008-2014.

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu (w Euro)	Źródła finansowania (w Euro)				
			Środki własne	Środki SP	Budżet państwa	Środki inne	Środki UE
Projekty planowane na lata 2004-2014							
Projekt nr 1: Budowa nowej oczyszczalni ścieków w Górzycy	2008-2010	1.210.526	227.631	0	0	300.000	682.895
Projekt nr 2: Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Owczary, Pamięcin, wraz z rurociągami tranzytowymi	2008-2012	2.105.263	526.315	0	0	500.000	1.078.947
Projekt nr3: Budowa hali sportowo-widowiskowej w Górzycy	2008-2013	1.027.368	218.315	0	0	154.105	654.948
Projekt nr 4: Modernizacja wodociągów na terenie gminy Górzycy	2008-2010	1.037.273	59.319	0	50.000	150.000	777.954
Projekt nr 5: Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Czarnów, Żabice i Stańsk	2008-2012	983.400	45.850	0	0	200.000	737.550
Projekt nr 6 Budowa ośrodka turystycznego nad jeziorem Żabiniec.	2009-2010	260.000	15.000	0	0	115.000	130.000
Projekt nr 7 Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Górzycy	2008-2014	555.450	16.635	50.000	20.000	30.000	388.815
Projekt nr 8 Modernizacja ulicy Mickiewicza w Żabicach	2009-2010	79.600	10.000	0	3.880	10.000	55.720
Projekt nr 9 Modernizacja ulicy 1 Maja w Żabicach	2011-2012	78.800	13.640	0	0	10.000	55.160
Projekt nr 10 Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu na terenie gmin Górzycy i gmin Słubice, Cybinka, Ośno lubuskie, Rzepin, Torzym, Słońsk	2008-2011	3.947.368	986.842	0	0	0	2.960.526
Projekt nr 11 Inwestycje związane z programami PROW w ramach programu Od nowa i rozwój wsi ora Leader	2008-2010	394.736	76.184	0	0	94.000	224.552
Projekt nr 12 Kompleksowe uzbrojenie osiedla budownictwa jednorodzinnego w Górzycy .	2008-2010	657.897	164.473	0	0	0	493.424
Projekt nr 13 Budowa infrastruktury wodno-turystycznej przystani w Górzycy	2008-2011	767.105	191.276	0	0	0	575.829

7. System wdrażania.

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego gminy Górzycy jest realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Samorząd gminny, korzystając ze środków finansowych funduszy strukturalnych UE jest zobowiązany przestrzegać zasady i procedury wspólnotowe, które zostały określone w Rozporządzeniu z dnia 21 czerwca 1999 r. Nr 1260/1999 wprowadzającym ogólne przepisy odnośnie funduszy strukturalnych oraz rozporządzeniach odnoszących się do poszczególnych funduszy strukturalnych.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków wg źródeł ich pochodzenia. W niektórych sytuacjach może to oznaczać, że podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania będzie musiał sprostać wielu wymaganiom formalnym. Dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących ze źródeł unijnych.

7.1. Instytucja Zarządzająca Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Górzycy.

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację Planu Rozwoju Lokalnego będzie pełnił Wójt Gminy w Górzycy. Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji PRL,
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,
- zapewnienie zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
- przygotowanie rocznych raportów nt. wdrażania Planu, zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
- dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu.

Dla właściwej oceny Instytucja Zarządzająca może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

7.2. Instytucja wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego.

Wójt Gminy jako osoba wprowadzająca Plan Rozwoju Lokalnego jest odpowiedzialne za:

- kreowanie, przyjmowanie i składanie wniosków aplikacyjnych od instytucji podległych - beneficjentów pomocy,
- kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami, z zapisami Planu,
- monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

8. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.

1. System monitorowania planu.

Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji Planu posiada Wójt Gminy. Jego główną rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania.

2. Sposoby oceny planu.

Skuteczność Planu poddawana będzie bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie przez Wójta Gminy przy pomocy zawartych w Punkcie 5 wskaźników monitorowania.

3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.

Elementem inicjowania i podejmowania współpracy pomiędzy sektorem publiczno – prywatnym a organizacjami pozarządowymi będzie Plan Informacyjny.

Plan Informacyjny

Zadania planu informacyjnego:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych dla wszystkich grup docelowych na terenie powiatu,
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie powiatu,
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Planu Rozwoju Lokalnego w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- wykorzystanie nowoczesnych technologii, takich jak Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Grupy docelowe odbiorców

Działania podejmowane w ramach Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Górzycy będą uwzględniały potrzeby wymienionych grup docelowych, jeśli chodzi o zakres informacji oraz użyte instrumenty w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności.

- **Opinia publiczna** - powszechna wiedza na temat działań związanych z wdrażaniem oraz wykorzystaniem środków Unii Europejskiej służyć będzie prezentacji korzyści płynących z członkostwa we Wspólnocie, budowaniu pozytywnego wizerunku podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania pomocy, jak również przyczyni się do poparcia dla inwestycji, których bezpośrednim beneficjentem będzie społeczność lokalna powiatu.
- **Beneficjenci** - to osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy.

4. Kształtowanie wizerunku Planu Rozwoju Lokalnego.

Wykorzystanie pomocy w ramach funduszy strukturalnych płynących z Unii Europejskiej uzależnione jest od poziomu świadomości w zakresie istnienia oraz możliwości pozyskania środków dla samorządów gminnych. W tym celu istnieje realna potrzeba konsekwentnego kształtowania pozytywnego wizerunku Planu Rozwoju Lokalnego.

5. Instrumenty strategii informacyjnej

Realizacji polityki informacyjnej służyć mają następujące instrumenty:

- konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje- propagujące informacje o możliwościach wykorzystania środków unijnych i rezultatach wsparcia UE oraz usystematyzowania wiedzy,
- wizytacje projektów, ekspozycje projektów- mogą stanowić skuteczne metody prezentacji osiągnięć w zakresie realizacji inicjatyw z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej,
- serwisy internetowe - będą szybkim i ogólnodostępnym źródłem informacji dla potencjalnych beneficjentów i instytucji o aktualnych możliwościach skorzystania z pakietu pomocowego, zaś dla opinii publicznej stanowią kompleksowe źródło informacji o osiągnięciach Planu Rozwoju Lokalnego i wsparciu ze strony Unii Europejskiej dla gminy Górzycy,
- współpraca z mediami - działania wykorzystujące współpracę z prasą, radiem, telewizją o zasięgu lokalnym i regionalnym będą kluczowym elementem przy realizacji Planu Rozwoju Lokalnego w szczególności w odniesieniu do opinii publicznej. Działania podejmowane za pośrednictwem mediów będą miały formę artykułów i relacji prasowych, audycji radiowych i telewizyjnych, reklam i ogłoszeń. Wszelka informacja o zasadach i procedurach związanych z wykorzystaniem funduszy strukturalnych powinna być przekazana w zwięzły i przystępny sposób.

9. Literatura

- ⇒ Strategia Rozwoju Gminy Górzycy – rok 1999,
- ⇒ Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Górzycy – rok 2004,
- ⇒ Lubuski Regionalny Program Operacyjny – rok 2007,
- ⇒ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – rok 2007
- ⇒ Tomasz Nerko „Stan rolnictwa i gospodarki żywnościowej oraz sytuacja na wsi w Gminie Górzycy” praca dyplomowa 2004r
- ⇒ Mapa Geologiczna Polski 1 :200 000 arkusz Pyrzyce 1975, Słubice 1977, Gorzów 1977, Instytut Geologiczny w Warszawie,
- ⇒ Praca zbiorowa pod red. Prof. L. Agapowa, „Flora i fauna rezerwatu przyrody Słońsk” – AWF-Wydział w Gorzowie Wlkp. 1992,
- ⇒ Koncepcja ochrony przyrody i krajobrazu w obszarze Ujście Warty – praca zbiorowa pod redakcją A. Jermaczka i P. Pawlaczyka – Świebodzin 1994r,
- ⇒ Ocena oddziaływania na środowisko wylewiska popłuczki wiertniczej i składowiska odpadów komunalnych w Górzycy – S. Wołoszyn – Zakład Ochrony Środowiska.,
- ⇒ Inwestycje przyrodnicze gmin: Górzycy, Płońsk, Kostrzyn, Witnica, Boleszkowice – A. Jermaczek – LKP 1992r,
- ⇒ Świat roślin i zwierząt Górzycy i okolic –J. Radkiewicz – Towarzystwo Pokoju Górzycy 1992r,
- ⇒ Monografia historyczno – przyrodnicza Górzycy – 1999r